

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: N4101 Zemědělské inženýrství

Studijní obor: Agroekologie – Péče o krajinu

Katedra: Katedra agroekosystémů

Vedoucí katedry: doc. Ing. Petr Konvalina, Ph.D.

Diplomová práce

**Konflikt mezi ochranou biodiverzity a socioekonomickým
rozvojem v Národním parku Šumava**

Vedoucí diplomové práce: doc. RNDr. Jaroslav Boháč, DrSc.

Autor diplomové práce: Bc. Pavel Kulíšek, DiS.

České Budějovice, 2018

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Pavel KULÍŠEK, DiS.**
Osobní číslo: **Z16367**
Studijní program: **N4101 Zemědělské inženýrství**
Studijní obor: **Agroekologie - Péče o krajinu**
Název tématu: **Konflikt mezi ochranou biodiverzity a socioekonomickým rozvojem v Národních parcích - případová studie z Národního parku Šumava**
Zadávající katedra: **Katedra speciální produkce rostlinné**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- 1) Vypracovat literární rešerši problematiky týkající se současného stavu biodiverzity Národního parku Šumava a socioekonomické situace obcí ležících uvnitř parku (6 obcí).
- 2) Právní problematika ochrany přírody v Národním parku Šumava z hlediska zemědělského a lesního hospodaření a z hlediska Mezinárodního svazu ochrany přírody.
- 3) Socioekonomická analýza života místních obyvatel. Park jako poskytovatel pracovních a jiných příležitostí.
- 4) Analýza médií k současné situaci v Národním parku Šumava. Swot analýza zastánců ochrany přírod (ekologů) a odpůrců ochrany přírody (politiků, hejtmanů, starostů, atd.)
- 5) Strukturovaný rozhovor s vybranými zástupci místních obcí a návštěvníky (případně dotazníkovou formou).
- 6) Určení zásad zmírnění konfliktu mezi ochranou přírody a socioekonomickým rozvojem.

Rozsah grafických prací: 5 - 10 stran

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- Anonym., 2017: Nature Conservation in the Bavarian Forest National Park. http://www.nationalpark-bayerischer-ld.de/english/nationalpark/nature_protection/index.html
- Gorner T., Najmanova K., Cihar M., 2012: Changes in Local People's Perceptions of the Sumava National Park in the Czech Republic over a Ten Year Period (1998-2008). Sustainability :4, 1354-1370
- Kindlmann P., Matějka K., Doležal P. 2012: Lesy Šumavy, lýkožrout a ochrana přírody. Karolinum, Praha, 325 pp.
- Kindlmann P., Křenová Z., 2016: Biodiversity: Protect Czech park from development. Biodiversity, international weekly journal of science. 531: 448
- Matějka K., 2014: Dění na Šumavě v letech 2012 a 2013. www.infidatasys.cz.
- Matějka K., 2014: Výzkum na Šumavě. www.infidatasys.cz.
- Matějka K., 2014: Současnost a budoucnost ochrany přírody. www.infidatasys.cz.
- Matějka K., Boháč J., Těšitel J., 2005: Projekt Participativní management chráněných oblastí - klíč k minimalizaci konfliktů mezi ochranou biodiversity a socioekonomickým rozvojem místních komunit. www.infidatasys.cz.
- Mattson B., 2016: Transboundary strategy for communication about nature conservation. Panorama, solution for a healthy planet. 5 pp.

Vedoucí diplomové práce: doc. RNDr. Jaroslav Boháč, DrSc.

Katedra speciální produkce rostlinné

Konzultant diplomové práce: Ing. Michael Bartoš, CSc.

Datum zadání diplomové práce: 23. února 2017

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2018

prof. Ing. Milošlav Šoch, CSc., dr. h. c.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentůvé 1668, 370 06 České Budějovice

prof. Ing. Vladislav Čurn, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 23. února 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury a že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 15. 4. 2018

.....

Pavel Kulíšek

Poděkování

Chtěl bych poděkovat doc. RNDr. Jaroslavu Boháčovi, DrSc. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi pomohly tuto práci vyhotovit.

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá konflikty mezi ochranou přírody a socioekonomickou situací obcí v modelovém území NP Šumava. Toto území je tvořeno celkem šesti obcemi, které mají celé své katastrální území v Národním parku Šumava. Jedná se o obce Prášíly, Srní, Modrava, Horská Kvilda, Kvilda a Stožec. Pro řešení tohoto tématu byl zpracován dotazníkový průzkum, byla provedena analýza médií a vyhotovena SWOT analýza odpůrců a zastánců ochrany přírody. Z výsledků bylo zjištěno, že obyvatelé NP Šumava nejsou socioekonomicky znevýhodněni oproti obyvatelům z obcí, které neleží v národním parku. K území je poutají sociální vazby a příroda. Obyvatelé parku mají také dobré znalosti o ochraně přírody a cení si jí. Nejdůležitějšími tématy v analýze médií se stala výstavba na území obcí, legislativní změny a problematika kůrovce. Nadpoloviční většina zdrojů pochází z médií národního významu a zbytek je klasifikován jako regionální. Ze SWOT analýzy vyplývá, že ochránci přírody by se měli více zaměřit na předávání výsledků z odborných studií směrem k široké veřejnosti. Odpůrci ochrany přírody mají na Šumavě podnikatelské zájmy. Na základě výsledků práce byla stanovena opatření umožňující zmírnit konflikty mezi ochranou přírody a socioekonomickým rozvojem obcí.

Klíčová slova: Národní park Šumava, ochrana přírody, konflikty, socioekonomická situace

Abstract

This thesis deals with the conflicts between nature conservation and the socio-economic situation of municipalities in the model territory of Bohemian Forest National Park. This territory is made up of six municipalities that have their entire cadastral territory in the Bohemian Forest National Park. These are the municipalities of Prášíly, Srní, Modrava, Horská Kvilda, Kvilda and Stožec. A questionnaire survey was carried out to solve this topic, a media analysis was carried out and a SWOT analysis of the opponents and supporters of nature conservation was made. The results showed that the inhabitants of Bohemian Forest NP are not socio-economically disadvantaged compared to the inhabitants of municipalities that do not belong in the national park. The inhabitants of the area are social and nature-related. Residents of the park also have good knowledge of nature conservation and appreciate it. The most important topics in the media analysis were the construction on the territory of the municipalities, the legislative changes and the issues of the bark beetle. Most of the resources come from media of national importance and the rest are classified as regional. The SWOT analysis shows that nature conservationists should focus more on passing on the results of expert studies towards the public. Opponents of nature conservation have interests in the Bohemian Forest region. Based on the results of the work, measures were put in place to alleviate conflicts between nature conservation and the socio-economic development of municipalities.

Keywords: National Park Bohemian Forest, nature conservation, conflicts, socio-economic situation

OBSAH

1. ÚVOD	10
2. CÍLE	11
3. LITERÁRNÍ PŘEHLED.....	12
3.1 Chráněná biodiverzita.....	12
3.1.1 Fauna.....	14
3.1.2 Flora	15
3.2 Mezinárodní svaz ochrany přírody a NP Šumava	16
3.2.1 Rezoluce IUCN	18
3.3 Hospodaření v NP Šumava.....	18
3.3.1 Zemědělství v NP Šumava	18
3.3.2 Lesní hospodaření v NP Šumava	19
3.4 Lýkožrout a Šumava.....	19
3.4.1 Skladba lesních porostů.....	20
3.4.2 Lýkožrout a management lesů v NP Šumava	21
3.5 Novela Zákona 114/92 Sb.	22
3.5.1 Kritika senátní verze	23
3.5.2 Schvalování vládní verze	24
3.5.3 Projev prezidenta a věda	25
3.6 Sociologie	27
3.6.1 Socioekonomická situace obcí	27
3.6.2 Turistika	28
3.7 Participativní management	29
3.7.1 Sociologický dotazníkový průzkum.....	29
3.7.2 Analýza médií	32
4. MODELOVÉ ÚZEMÍ.....	34
4.1 Charakteristika obcí.....	34

4.1.1	Prášíly.....	34
4.1.2	Srní	34
4.1.3	Modrava	35
4.1.4	Horská Kvilda	35
4.1.5	Kvilda.....	35
4.1.6	Stožec	36
5.	METODIKA	37
5.1	Metody dotazníkového výzkumu	37
5.2	Metody analýzy médií	37
5.3	Metody SWOT analýzy.....	38
6.	VÝSLEDKY	39
6.1	Výsledky dotazníku.....	39
6.2	Výsledky analýzy médií	64
6.3	Výsledky SWOT analýzy	68
6.3.1	Zastánci ochrany přírody.....	68
6.3.2	Odpůrci ochrany přírody	69
7.	DISKUSE.....	70
8.	ZÁSADY KE ZMÍRNĚNÍ KONFLIKTŮ.....	72
9.	ZÁVĚR	73
10.	ZDROJE.....	74
11.	PŘÍLOHY	84

1. ÚVOD

Šumava je již po několik let velmi diskutovaným tématem. Existují zde různé názory na management lesů při gradaci lýkožrouta a v poslední době také sílí tlak obcí na zmírnění ochrany přírody, jelikož by se obce rádi více rozvíjely. To vše vyvolává bouřlivé diskuse mezi ekology, spolky, místními obyvateli, starosty šumavských obcí a politiky. Z těchto důvodů je téma této diplomové práce velmi aktuální a vyžaduje patřičný výzkum.

V teoretické části se práce zabývá popisem současného stavu biodiverzity, socioekonomickým stavem obcí, hospodařením v NPŠ, IUCN a jejím pohledem na Šumavu, kůrovcovou gradací a novelou zákona 114/92 Sb. Ve výzkumné části se práce zabývá především dotazníkem, který zjišťuje socioekonomický stav obyvatel NP Šumava a jejich vztah ke správě parku a částečně tak navazuje na participativní management z roku 2005. Dále se věnuje analýze médií, ve které je hlavním tématem výstavba v obcích a novela Zákona o ochraně přírody a krajiny.

Účelem této práce je doplnění výzkumů v této oblasti, zjištění aktuální situace a vytvoření návrhů na zlepšení situace.

2. CÍLE

1. Vypracovat literární rešerši problematiky týkající se současného stavu biodiverzity Národního parku Šumava a socioekonomické situace obcí ležících uvnitř parku (6 obcí).
2. Právní problematika ochrany přírody v Národním parku Šumava z hlediska zemědělského a lesního hospodaření a z hlediska Mezinárodního svazu ochrany přírody.
3. Analýza médií k současné situaci v Národním parku Šumava. SWOT analýza zastánců ochrany přírody (ekologů) a odpůrců ochrany přírody (politiků, hejtmanů, starostů atd.).
4. Strukturovaný rozhovor s vybranými zástupci místních obcí (případně dotazníkovou formou).
5. Určení zásad zmírnění konfliktu mezi ochranou přírody a socioekonomickým rozvojem.

3. LITERÁRNÍ PŘEHLED

Šumava se nachází na jihozápadě Čech a leží na území Jihočeského a Plzeňského kraje. Tato rozsáhlá oblast je tvořena národním parkem, chráněnou krajinnou oblastí a biosférickou rezervací. BR Šumava zahrnuje celé území NP a většinu území CHKO, avšak se s ním zcela nekryje, a navíc do ní spadá oblast Lipenska (obr. č. 1). Biosférické rezervace jsou vyhlášeny v rámci mezinárodního programu UNESCO – Člověk a biosféra. Tato území jsou zaměřena na ochranu přírody a zároveň podporují lidské činnosti v krajině, které vedou k jejímu trvale udržitelnému využití a rozvoji (Jeník, 1996). Řídícím orgánem je NP a CHKO Šumava. Nejvyšším orgánem je MŽP ČR (Zákon 114/ 92 Sb.).

Obrázek č. 1: NP, CHKO a BR Šumava

Zdroj: http://www.npsumava.cz/image/npsumava/obr/biosfer_1.jpg

3.1 Chráněná biodiverzita

Na Šumavě se vyskytují především horské a podhorské stanoviště a společenstva, které jsou zachované na velkých plochách. Biota je ovlivněna řadou alpských druhů. Šumavu tvoří z velké části lesy, rozkládající se na 80 % území NP. Lesní biotopy, tvoří květnaté bučiny (*Dentario enneaphylli-Fagetum*, *Festuco-Fagetum*) vyskytující se v nižších částech Šumavy. V severozápadní části zaujímají významnější plochu také květnaté jedliny (*Abietetum hercynivum*). Dalším významnou biocenózou, která se vyskytuje výškově nad květnatými bučinami, jsou acidofilní horské bučiny (*Calamagrostio villosae-Fagetum*). Ve vyšších nadmořských výškách, převážně nad 1200 m, se vyskytují přirozené smrčiny (*Calamagrostio villosae-Piceetum*). Na úživnějších stanovištích rostou vysokobylinné smrčiny (*Athyrio alpestris-Piceetum*).

V okolí rašelinišť a vodních toků jsou vyvinuty podmáčené smrčiny (*Mastigobryo-Piceetum* a *Sphagno-Piceetum*) (Culek et al., 1996) a (www.npsumava.cz).

Primární bezlesí karů a kamenných moří tvoří v nejvyšších oblastech kleče (*Pinion mughi*). Na primitivních půdách jsou vyvinuta travinná a keřovitá společenstva vyfoukávaných alpínských trávníků (*Juncio trifidi*), vegetace silikátových sutí v subalpínském a alpínském stupni (*Androsacion alpinae*) a podhorská až subalpínská brusnicové vřesoviště (*Vaccinion*). Mezi rašelinní vegetaci patří blatkové rašelinné bory (*Pino rotundatae-Sphagnetum* a *Vaccinio uliginosi-Sphagnetum*), rašelinné březiny (*Betuletum pubescentis*), rašelinné vrby (*Salicetum pentandro-cinereae*), dále pak podmáčené smrčiny a smrkové olšiny. V centrální části Šumavy na rozlehlých horských pláních se vyskytují vrchoviště patřící do – *Sphagno-Caricion canescentis*, *Leuco-Scheuchzerion palustris*, *Sphagnion medii* nebo *Oxycocco-Ericion*. Horská prameniště náležící do společenstev pramenišť (*Cardamino-Montion*), břehové porosty s vegetací *Phalaridion arundinaceae*, v tůních pak *Utricularion vulgaris* nebo *Nupharetum pumili* (Culek et al., 1996) a (www.npsumava.cz)).

Druhotné bezlesí tvoří louky a pastviny – např. subalpínské trávníky se smilkou (*Nardio*), ostřicomechová společenstva (*Caricion fuscae*), či vřesoviště (*Genistion*) (Culek et al., 1996) a (www.npsumava.cz).

Soldán et al. (2012) zkoumali diverzitu vodního hmyzu v pěti šumavských jezerech – Černé, Čertovo, Prášílské, Plešné a Laka. V jezerech bylo nalezeno celkem 215 druhů. Mezi nejvíce bohaté skupiny patřili ploštice, brouci a pakomáři. Nejnižší druhová početnost byla zaznamenána v silně okyseleném Čertově jezeře. Nejvyšší počet druhů byl zjištěn v jezerech Laka, Plešné a Prášílské.

Ekrt a Ekrtová (2013) provedli floristický a vegetační průzkum v lokalitě Zhůří – střelnice u Nové Hůrky. V této lokalitě se nachází komplex rašelinišť, vlhkých a suchých luk. Zaznamenali zde 254 druhů cévnatých rostlin, které odpovídají danému stanovišti. V lokalitě se nachází 22 druhů chráněné vyhláškou MŽP ČR a 49 druhů zahrnutých v Červeném seznamu ČR.

Vydrová a Grulich (2017) zhodnotili v rámci botanického průzkumu osm cenných lokalit v okolí Horní Plané. V pěti lokalitách našli příklady přirozené lesní vegetace s přirozenou rozmanitostí stromů a bohatým bylinným patrem. Další tři lokality byly přírodně blízkého nelesního typu. Zde našli řadu chráněných a ohrožených druhů rostlin, např. ostřici dvoudomou.

3.1.1 Fauna

Na Šumavě se vyskytuje velké množství živočichů, díky pestré škále zachovalých, přírodních, či přírodě blízkých biotopů.

Mezi významné druhy savců patří: ježek západní (*Erinaceus europaeus*), rejsek horský (*Sorex alpinus*), myšivka horská (*Sicista betulina*), plch zahradní (*Eliomys quercinus*), vydra říční (*Lutra lutra*), bobr evropský (*Castor fiber*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), los evropský (*Alces alces*), netopýr Brandtův (*Myotis brandti*), kočka divoká (*Felis silvestris*) a vlk obecný (*Canis lupus*) (Reichholf, 1996), (Roleček, b. r.) a (Kloubec a Obuch, 2003).

Významné druhy ptáků: chřástal polní (*Crex crex*), jeřábek lesní (*Bonasa bonasia*), tetřívka obecná (*Tetrao tetrix*), tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*), kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*), puštík bělavý (*Strix uralensis*), čáp černý (*Ciconia nigra*), strakapoud bělohřbetý (*Dendrocopos leucotos*), datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*) (Culek et al., 1996), (Hudec et al., 2011) a (Dungel a Hudec, 2001).

Významní obojživelníci: kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*), čolek horský (*Ichthyosaura alpestris*), mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*) (Moravec, 1994) a (Diesener a Reichholf, 1997).

Plazi: ještěrka živorodá (*Lacerta vivipara*), zmije obecná (*Vipera berus*) (Mikátová et al., 2001).

Měkkýši: závornatka křížatá (*Clausilia cruciata*), vrásenka pomezí (*Discus ruderratus*), slimáček horský (*Semilimax kotulae*), řasnatka tmavá (*Macrogastra badia*), vřetenatka nadmutá (*Vestia turgida*), srstnatka bezzubá (*Trichia edentula*), perlorodka říční (*Margaritifera margaritifera*) (Horsák et al., 2010) a (Culek et al., 1996).

Hmyz: šídlo rašelinné (*Aeschna subarctica*), kobylka horská (*Isophya pyrenaica*), žluťásek borůvkový (*Colias palaeno*), modrásek stříbroskvrnný (*Vaciniina optilete*), hnědásek rozrazilový (*Melitaea diamina*), travařík *Pediasia truncatella*, píďalka *Arichanna melarania*, střevlík *Oreonebria castanea sumavica*, střevlíček *Agonum ericeti*, roháček *Ceruchus chrysomelinus*, masařka *Pierretia villeneuvei*, Pavouci – *Pardosa hyperborea*, *Gnaphosa dubia* (Culek et al., 1996) a (Reichholf-Riehm, 1997).

Jaroš a Spitzer (2013) objevili na šumavských rašeliništích reliktního motýla – pouzdroníčka (*Coleophora uliginosella*). Jedná se o první nález tohoto motýla v ČR a potvrzuje tak jedinečnost biodiverzity na Šumavě.

3.1.2 Flora

Pro Šumavu jsou typické především stredoevropské montánní a supramontánní druhy, ale i množství exklávních prvků – zvonečník černý (*Phyteuma nigrum*), oměj šalamounek (*Aconitum callibotryon*), psineček skalní (*Agrostis rupestris*), vrba velkolistá (*Salix appendiculata*), koprniček bezobalný (*Mutellina purpurea*), hořeček mnohotvarý český (*Gentianella praecox subsp. Bohemika*), hořec šumavský (*Gentiana pannonica*), prha arnika (*Arnica montana*), pryskyřník omějolistý (*Ranunculus aconitifolius*), kýchavice bílá (*Veratrum album*), řeřišnice trojlístá (*Cardamine trifolia*), kerblík lesklý (*Anthriscus nitida*), mokryš střídavolistý (*Chrysosplenium oppositifolium*), rozchodníkovec nachový (*Hylotelephium purpureum*), popelivka sibiřská (*Ligularia sibirica*), tavolník vrbolistý (*Spiraea salicifolia*), rojovník bahenní (*Ledum palustre*), bříza zakrslá (*Betula nana*), rosnatka anglická (*Drosera anglica*), tučnice obecná (*Pinguicula vulgaris*), kyhanka sivolistá (*Andromeda polifolia*), dřípatka horská (*Soldanella Montana*), všivec lesní (*Pedicularis sylvatica*), všivec bahenní (*Pedicularis palustris*), všivec žezlovitý (*Pedicularis sceptrum-carolinum*), prstnatec májový rašelinný (*Dactylorhiza majalis subsp. turfosa*), blatnice bahenní (*Scheuchzeria palustris*), plavuňka zaplavovaná (*Lycopodiella inundata*), vratička heřmánkolistá (*Botrychium matricariifolium*), borovice blatka (*Pinus rotundata*), borovice rašelinná (*Pinus x pseudopumilio*), ostřice chudá (*Carex paupercula*), ostřice chudokvětá (*Carex pauciflora*), ostřice vrchovištní (*Carex paupercula*) (Culek et al., 1996), (Münker, 1998), (Grau, 1998) a (www.npsumava.cz).

3.2 Mezinárodní svaz ochrany přírody a NP Šumava

Mezinárodní svaz ochrany přírody (zkráceně IUCN) je mezinárodní organizace zaměřená na uchování přírodních zdrojů. IUCN rozděluje chráněná území do šesti kategorií: Ia – přísná přírodní rezervace, Ib – divočina, II – národní park, III – přírodní památka, IV – místo výskytu druhu, V – chráněná krajinná oblast, VI – oblast ochrany přírodních zdrojů (IUCN, b. r.). NP Šumava spadá podle IUCN do kategorie II. – národní park. Česká republika je členem IUCN na základě usnesení vlády č. 190/2000 z 16. 2. 2000 (Národní park Šumava, b. r.).

Mezinárodní svaz ochrany přírody (IUCN, b. r.) definuje kategorii II. jako rozsáhlé přírodní nebo přírodě blízké oblasti, určené k ochraně velkoplošně probíhajících ekologických procesů spolu s množstvím druhů a ekosystémů charakteristickými pro danou oblast, které zároveň poskytují základ pro ekologicky a kulturně slučitelné duchovní, vědecké, vzdělávací, rekreační a návštěvnické příležitosti.

Primárním cílem druhé kategorie je ochrana přírodní biodiverzity spolu s její základní ekologickou strukturou a podporou přírodních procesů stejně jako podpora vzdělávání a rekreace (IUCN, b. r.).

Vedlejší cíle II. kategorie jsou:

- Péče o území, aby se co nejvíce zachovaly reprezentativní fragmenty fyziografických oblastí, místní bioty, genetických zdrojů a nepoškozených přírodních procesů.
- Udržovat schopná a ekologicky funkční populace původních druhů v hustotě dostačující na ochranu ekosystémové integrity a resilience v dlouhodobém výhledu.
- Přispět zejména k ochraně druhů s velkými územními nároky, místních ekologických procesů a migračních cest.
- Vést návštěvníky k inspirativním, vzdělávacím a rekreačním účelům, na takové úrovni, která nezpůsobí výrazné biologické nebo ekologické škody.
- Zohlednit potřeby místních obyvatel a komunit, včetně využívání místních zdrojů, pokud to nebude v rozporu s primárním cílem ochrany.
- Přispět místní ekonomice, prostřednictvím turistického ruchu (IUCN, b. r.).

Charakteristické vlastnosti II. kategorie

- Území spadající do kategorie II. jsou typicky velká a zachovalá, s funkčními ekosystémy, i kdyby tohoto cíle mělo být dosaženo s propojením a péčí o přilehlé oblasti.
- Oblast by měla reprezentovat příklady hlavních přírodních oblastí a biologické a enviromentální charakteristiky nebo scenérie, kde původní rostlinné a živočišné druhy, biotopy a lokality geodiverzity jsou zvláštního duchovního, vědeckého, vzdělávacího, rekreačního nebo turistického významu.
- Oblast by měla mít dostatečnou velikost a ekologickou kvalitu, aby byly zachovány ekologické funkce a procesy, které umožní původním druhům a komunitám, aby dlouhodobě přetrvávaly s minimálními zásahy ze Správy NP.
- Složení, struktura a funkce biodiverzity by měly být do značné míry v přirozeném stavu nebo mají potenciál obnovy do takového stavu s relativně nízkým rizikem invazí nepůvodních druhů (IUCN, b. r.).

Krajinná role

Podle IUCN (b. r.) kategorie II. poskytuje rozsáhlé možnosti ochrany, kde přírodní ekologické procesy mohou pokračovat v trvalosti, což umožňuje prostor pro další vývoj. Jsou často klíčovými kroky pro návrh a rozvoj rozsáhlých biologických koridorů nebo jiných iniciativ pro zachování pro tyto druhy (druhy s rozsáhlým územím nebo migrující druhy), které nemohou být zcela zachovány v rámci jedné chráněné oblasti. Jejich klíčové role jsou:

- Ochrana ekologických procesů v širším měřítku, které budou chybět v menších chráněných oblastech nebo kulturní krajině.
- Ochrana slučitelných ekosystémových služeb.
- Ochrana určitých druhů, které vyžadují relativně velké plochy nerušených stanovišť.
- Vytváření stanovišť pro takové druhy, které napomáhají trvale udržitelnému rozvoji oblastí, přiléhajících k chráněné oblasti.
- Být integrovány s plochami, aby přispěly k rozsáhlým plánům ochrany.
- Informovat a vzbudit u návštěvníku potřebu o potenciálu programů na ochranu přírody.

- Podporovat slučitelný hospodářský rozvoj, zejména prostřednictvím rekreačních aktivit a cestovního ruchu, který může přispět místní a národní ekonomice a zejména místním obcím.

Tyto oblasti by měly být přísněji chráněny tam, kde jsou relativně neporušené ekologické funkce a relativně nedotčené původní druhy. Okolní krajina může mít různou míru komerčního či hospodářského využití, ale v ideálním případě by měla sloužit jako ochranné pásmo chráněné oblasti (IUCN, b. r.).

3.2.1 Rezoluce IUCN

Konkrétně se jedná o rezoluci WCC-2016-034 s názvem „Dodržování norem pro chráněná území v divokém srdci Evropy“ (IUCN, b. r.).

Tato rezoluce vznikla na světovém ochranářském kongresu, který se konal na Havaji (Spojené státy Americké) 1. – 10. září 2016. V rezoluci se uvádí důležitost mezinárodní spolupráce při ochraně přeshraničních a migrujících populací v NP Šumava, NP Bavorský les a oblasti Böhmerwald-Mühlhäler. Bylo zde vyjádřeno znepokojení nad neúspěchem NP Šumava zavést bezzásahový režim na převládající část parku podle doporučení Světové komise pro chráněná území (WCPA). Nejdůležitějším výstupem této rezoluce je výzva, aby NP Šumava ihned rozšířil bezzásahové území na 30 % plochy parku a stanovil závazný harmonogram na rozšíření tohoto území, a to na nejméně 50 % plochy parku do roku 2030 (IUCN, b. r.).

3.3 Hospodaření v NP Šumava

Pro hospodaření na území NP Šumava platí určitá omezení, která vychází ze Zákona 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny.

3.3.1 Zemědělství v NP Šumava

Nyní se v NP Šumava hospodaří na více než 5700 ha travních porostů, které tvoří pouze pastviny a kosené louky. Zemědělská činnost na území NP je podporována státem a Evropskou unií. Podle systému LPIS se zemědělsky obhospodařuje přes 40 % plochy bezlesí na území NP. Pečuje o ně přes 80 zemědělských subjektů. Přibližně 2500 ha je koseno a 2300 ha je spásáno. K pastvě se využívá především skot bez tržní produkce mléka, méně pak ovce, koně a kozy. Vlastníkem nadpoloviční rozlohy

zemědělských pozemků je stát a povinnost pečovat o tyto pozemky má Správa NP. Správa tyto pozemky pronajímá zemědělským subjektům a stanovuje odpovídající management. Pro pozemky v majetku obcí, soukromých vlastníků a společností může Správa vhodný management pouze doporučit (www.npsumava.cz).

Podle zákona 114/92 sb., mají vlastníci nebo nájemci pozemků povinnost hospodařit tak, aby byly zachovány nebo podporovány jejich ekologické funkce a ekologická rozmanitost. Při provádění péče o pozemky, které jsou součástí zemědělského půdního fondu a leží v zóně přírodní nebo přírodně blízké, se přednostně uplatňují postupy k naplnění cílů ochrany těchto zón. Na tyto pozemky se nevztahují ustanovení zákona o ochraně ZPF (zákon č. 114/1992 Sb., 19. 2. 1992).

3.3.2 Lesní hospodaření v NP Šumava

Lesy v NP nejsou lesy hospodářskými. S lesy, případně pozemky určenými k plnění funkcí lesa na území NP a v jeho ochranném pásmu, hospodaří správa NP. V lesích se musí hospodařit tak, aby byly zachovány přirozené ekologické funkce a biodiverzita. V lesích zařazených do zóny přírodní a přírodně blízké není povinnost obnovovat či vychovávat lesní porosty, neplatí zde lhůty o zalesnění holin či zajištění lesních porostů, nemusí se zde provádět meliorace či nahodilá těžba a dále se zde neprovádějí opatření na předcházení nebo zabránění působení škodlivých činitelů a odstranění jejich následků, jak je to uvedeno v Zákoně č. 289/1995 Sb. Výjimku tvoří preventivní opatření proti vzniku lesních požárů. Lesy v zóně přírodní se nezahrnují do výpočtu závazných ustanovení lesních hospodářských plánů a také se v nich nedělají těžby a výchovná nebo pěstební opatření. V lesích zařazených do zóny přírodně blízké se v lesním hospodářském plánu, celková výše těžeb stanoví, jako součet těžeb umístěných v jednotlivých lesních porostech (zákon č. 114/1992 Sb., 19. 2. 1992).

3.4 Lýkožrout a Šumava

V této kapitole je popsána skladba lesních porostů na Šumavě a jejich vhodný management při kůrovcové gradaci.

3.4.1 Skladba lesních porostů

Člověk svojí činností výrazně změnil druhou skladbu lesů na Šumavě. Především v nižších polohách se výrazně zvýšilo zastoupení smrku. V minulosti zde člověk intenzivně těžil dřevo pro otop a jako palivo do sklářských pecí. V 70. letech 19. století zasáhly Šumavu vichřice a po nich nastala kůrovcová gradace. Člověk poté nahradil původní jedlobukové porosty smrkovými monokulturami. Přirozené jedlobukové porosty se do dnes zachovaly především v Boubínském a Milešickém pralese a dále ostrůvkovitě na různých místech Šumavy. Původní horské klimaxové smrčiny lze dnes najít pouze na nejvyšších hřebenech, především Šumavských pláních a Trojmezenské hornatině (Kindlmann et al., 2012) a (Vacek, 2003).

Čížková et al. (2017) ve své práci vyslovují myšlenku, že přirozený podíl smrku může být v NP mnohem vyšší, než udává lesnická typologie. To naznačují historické průzkumy a dendrologické analýzy lesů s velmi starými jedinci. Dále v práci monitorovali síť ploch v bezzásahovém režimu a zjistili, že smrk ztepilý dominuje na 82 % ploch a hraje významnou roli ve všech nadmořských výškách a na většině stanovištích. Buk lesní dominoval pouze zhruba na 7 % všech ploch. Výzkum také ukazuje, že porosty s dominancí buku nejsou geograficky spojitě, ale jsou ostrůvkovité a pravděpodobně tak zůstanou i v další generaci lesa, a také, že na převážné ploše území zůstanou smrčiny a bučiny ve stejných lokalitách jako jsou dnes.

Kindlmann et al. (2012) popisují nový model výpočtu průměrných teplot vzduchu s použitím digitálního modelu terénu. Podle tohoto modelu byly sestaveny klimaticky podmíněné lesní vegetační stupně. Na základě tohoto modelu byly stanoveny pouze čtyři oblasti 8. LVS, které mají větší rozlohu než 1000 ha. Je zde mnoho dalších lokalit, které odpovídají 8. LVS, avšak mají tak malou rozlohu, že neumožňují vytvoření ekosystému horské smrčiny se všemi jeho typickými znaky.

Kindlmann et al. (2012) dále uvádějí, že na Šumavě se disturbance porostů následkem silných větrů a přemnožení podkorního hmyzu opakovaly pravidelně, o čemž svědčí i záznamy v pylových profilech rašelin. Např. Svobodová et al. (2001) zjistili, že v posledních 3000 letech docházelo na Šumavě k pravidelnému rozpadu stromového patra smrkových lesů s periodou přibližně 180 let.

3.4.2 Lýkožrout a management lesů v NP Šumava

Lýkožrout smrkový (*Ips typographus*) patří mezi nejvýznamnější hospodářské škůdce kulturních porostů s převahou smrku v Eurasii, zejména pro svou schopnost exponenciálně se namnožit v příhodných potravních a klimatických podmínkách. Za normálních podmínek napadá především oslabené stromy, případně polomy a vývraty. Pro lýkožrouta jsou typické cyklické gradace, jež se projevují jako náhlé vzestupy populačních hustot proložené obdobími, kdy jeho početnost je relativně malá. Kácení je nejúčinnějším prostředkem sloužícím k redukci početnosti lýkožrouta, avšak není zcela jednoznačné, že vždy musí fungovat. Lýkožrout nejspíše najde hostitelský strom v případě, že jeho ohnisko je ještě malé. Následkem toho dochází v malých ohniscích k největší rychlosti růstu populace lýkožrouta. Pokud má tedy mít zásah proti kůrovci aspoň nějakou naději na úspěch, musí být proveden včas, důsledně a rychle na dosud malých ohniscích, tedy výběrově, nikoli holosečí (Kindlmann et al. 2012) a (Maratová, 2010).

Smrk se v určitých částech vývoje porostu chová i jako pionýrská dřevina, nejen jako druh klimaxový. Jedná se o druh dosti světlomilný, který je však schopen vegetovat po dlouhou dobu i v podmínkách zástinu (Kindlmann et al. 2012) a (Malcolm a Hunter 1999).

V rámci příkladových studií uvedených v Kindlmann et al. (2012) bylo dokázáno, že společenstva klimaxových smrčin 8. lesního vegetačního stupně a minimálně části 7. LVS jsou značně stabilní i po úplném rozpadu stromového patra, ale za podmínky jejich ponechání přirozenému vývoji. Odlišně se chovají rostlinná společenstva ve spodní části 7. LVS a především v nižších nadmořských výškách. Tato společenstva nejsou adaptována na zvýšené oslunění půdního povrchu a po rozpadu stromového patra u nich dojde k výraznější změně zastoupení druhů. Dále v nich v průběhu spontánní sukcese dochází k intenzivnímu zmlazení, které vytváří souvislou silně clonící vrstvu keřového patra. Po zvýšeném oslunění tak nastává druhý extrém, kterým je nedostatek světla v bylinném patře, a to je pak výrazně redukováno.

Velmi výrazně na zvolený management reagují společenstva epigeických brouků. Ta jsou velmi stabilní při ponechání lesa samovolnému vývoji, ale při aktivním managementu se dramaticky mění (Boháč a Matějka, 2011).

V klimaxových smrčinách není za současné situace na Šumavě vhodné proti lýkožroutu zasahovat. Naopak v nižších nadmořských výškách je potřeba bránit šíření lýkožrouta intenzivně, protože tam je zatím populační hustota lýkožrouta nižší, a navíc jeho přemnožení, následované rozpadem stromového patra, by vedlo i k ohrožení existence mnoha vzácných druhů, které jsou vázány na silnější zastínění půdního povrchu ve smíšených lesích (Kindlmann et al. 2012) a (Svoboda, 2011).

Při ponechání souší se zvyšuje míra přežívání semenáčků v lese ponechaném samoobnově (spontánní sukcesy), jež je oproti umělé výsadbě levnější. Vznikající porosty smrku vytvářejí shluky, což je vhodné pro postupný vznik věkově a prostorově diferencovaných lesů s vyšší odolností proti lýkožroutu. Pokud ovšem dojde k asanační těžbě, dojde k narušení bylinné vegetace a zmlazujících se dřevin a také k narušení půdy spojené s urychlením eroze. Dále se mění hydrologické a teplotní poměry, při čemž dochází k silným výkyvům v teplotě a vlhkosti vzduchu. Naopak při ponechání území svému vývoji, nedochází k narušení půdy a ani výrazným teplotním výkyvům (Kindlmann et al., 2012), (Čížková et al., 2011) a (Harmon a Franklin, 1989).

Přirozenou regeneraci klimaxových smrčin v bezzásahových oblastech Šumavy potvrzuje také Zenáhlíková et al. (2015) a to včetně oblastí, které byly poškozené silnými disturbancemi – vichřice, gradace lýkožrouta. Dále uvádí důležitost, ponechání mrtvého dřeva, které je potřebné pro úspěšnou lesní regeneraci.

3.5 Novela Zákona 114/92 Sb.

Zákon byl připravován necelé tři roky a schválen poslaneckou sněmovnou 2. 12. 2016 121 hlasy (hnutí DUHA, 2017; senát, b. r.).

Senátoři změnilí návrh zákona a vrátili ho sněmovně 20. 1. 2017. Senátní změna spočívala v povýšení práv obcí a vypustila cíl, který by umožnil bezzásahová území na převážné ploše národních parků. Další důležité změny jsou uvolnění pravidel pro prodej pozemků v zastavěných oblastech parků, odmítnutí vymežit časový rámec pro rozšíření bezzásahových zón, povinnost dohodnout se s obcemi na jednotlivých zónách parku v jejich katastrálním území, regulaci počtu jakékoliv přemnožené zvěře a měnit vodní režim ve prospěch retence vody (Ekolist, 2017).

Tato senátní změna je v přímém rozporu s rezolucí IUCN (2016).

3.5.1 Kritika senátní verze

Návrh senátu zkritizoval ministr životního prostředí Richard Brabec, který s většinou senátních úprav nesouhlasil a prohlásil, že mění koncept vládní předlohy. Podle ochránců přírody i podle ministra životního prostředí jsou senátní úpravy pro národní parky ničivé (Ekolist, 2017).

Hnutí DUHA (Ekolist, 2017) se připojilo ke kritice a upozorňuje na další změny, které oslabí ochranu přírody:

- významná část lesů národních parků bude převedená do režimu trvalého hospodářského využívání
- rozvoj obcí bude mít v národních parcích stejnou prioritu jako ochrana přírody
- vypustí dlouhodobý cíl chránit nerušený vývoj přírody na převážné části rozlohy národních parků
- oslabí až znemožní ochranu přírodní zóny s divokou přírodou a umožní budovat pod záminkou zlepšení retence vody umělé vodní nádrže, i když umělá opatření jsou nákladná, málo efektivní a v rozporu s cílem národních parků chránit nerušený vývoj přírody
- nedůvodně nařídí správcům parku udržovat asfaltové cesty, a to i ty, které už v oblastech vymezených pro divočinu vůbec nikdo k ničemu nepotřebuje
- umožní i v přírodní zóně národních parků lov nejen spárkaté zvěře, ale i všech dalších druhů zvěře

Hnutí Duha dále spustilo veřejnou kampaň, „proti likvidaci národních parků“ s výzvou k poslancům, aby prosadili vládní návrh zákona. K této výzvě se připojilo podpisy 50 000 lidí během čtyř týdnů a téměř 2000 lidí napsalo poslancům své emaily a dopisy (Hnutí DUHA, 2017).

Proti senátní verzi se také ohradila Učená společnost České republiky, která vydala následující stanovisko:

Učená společnost ČR je velmi znepokojena stanoviskem Senátu ČR, který většinou jediného hlasu vrátil do Poslanecké sněmovny ČR k opětovnému projednání v prosinci 2016 schválenou vládní novelu zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Pozměňovací návrhy připravené Senátem ČR zcela ignorují moderní pohled na ochranu přírody a vědecky prokázanou mimořádně úspěšnou obnovu přírody v

národních parcích. Naopak vrací situaci před rok 1989 a de facto likvidují připravenou novelu, představující úspěšný a pečlivě vyjednaný kompromis mezi minimalizací zásahů do přírody na zlomku našeho území a zájmy místních samospráv. Učená společnost ČR apeluje na poslance, aby novelu zákona schválili v původním znění (Učená společnost ČR, 2017).“

Platforma Vědci pro Šumavu také vydala své stanovisko, které vyzývá poslance, aby zamítli senátní návrh zákona. Tato platforma se skládá z 360 vědců, 40 čelních představitelů vysokých škol, 140 profesorů či docentů a 4 bývalých ministrů, mezi něž patří mimo jiné Doc. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D., rektor Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Prof. RNDr. Pavel Kindlmann, DrSc., Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova v Praze; Ústav výzkumu globální změny AV ČR, České Budějovice a Ing. Karel Matějka, CSc., IDS, Praha (Česká divočina, 2007; výzva vědců, 2007).

Podle analýzy Katedry práva životního prostředí Právnické fakulty Univerzity Karlovy senátní úpravy vnáší do zákona zmatek a ruší i neruší dlouhodobý cíl ochrany národních parků. Vedoucí katedry Milan Damohorský řekl: „Senátní pozměňovací návrh je třeba odmítnout pro závažné právní, systémové a věcné chyby“(idnes, 2017).

Ředitelé všech našich národních parků – Jan Hřebačka (Krkonoše), Pavel Benda (České Švýcarsko), Pavel Hubený (Šumava) a Tomáš Rothrockl (Podýjí) se se společným dopisem obrátili na poslance parlamentu ČR, v němž vyslovili podporu sněmovní verzi novely zákona (Krkonošský deník, 2017).

3.5.2 Schvalování vládní verze

Prezident Miloš Zeman měl 22. 2. 2017 projev k Poslanecké sněmovně, kde se projednával návrh zákona, o změně zákona o ochraně přírody a krajiny. Z jeho projevu vyplynulo, že jasně podporuje senátní návrh a snažil se přimět poslance, aby ho prosadili (Ekolist, 2017).

Poslanci 1. 3. 2017 přijali vládní verzi zákona o novele zákona 114/92 Sb. Pro přehlasování senátní verze bylo zapotřebí 101 poslanců. Nakonec vládní verzi podpořilo 117 ze 164 hlasujících poslanců. Prezident Miloš Zeman však ohlásil, že zákon bude vetovat (České noviny, 2017).

Prezident novelu zákona vetoval 10. 3. 2017. Ve svém zdůvodnění prezident mimo jiné napsal: „Zvolená koncepce jednotné úpravy pro všechny existující národní parky nepřihlíží ke zvláštnostem Národního parku Šumava (NP Šumava) a ve srovnání s dosavadním stavem nepřiměřenou absolutizací environmentálních hledisek se v některých směrech dostává nejen do rozporu s těmito hledisky, ale především nastoluje stav, kdy oprávněné zájmy obcí, obyvatel v nich žijících, návštěvníků a dalších subjektů v tomto národním parku působících, budou zprvu dále omezeny a v dlouhodobé perspektivě téměř zcela potlačeny“ (Správa Pražského hradu, 2017).

Sněmovna přehlasovala prezidentské veto 4. 4. 2017. Vládní verze zákona byla potvrzena 117 hlasy ze 149 přítomných poslanců, proti bylo 18 (ekolist, 2017).

Tato novela přinese národním parkům stabilitu, především z důvodu, že stanovené zóny se nebudou moci měnit po dobu 15 let. Dle zákona se parky rozdělí do čtyř zón – zóna přírodní (bezzásahová), zóna přírodě blízká, zóna soustředěné péče a zóna kulturní krajiny. Stát nebude moci v parcích prodávat své pozemky a na ostatní bude mít předkupní právo (ekolist, 2017).

Novela zákona začala platit 1. 6. 2017. Nová zonace parků musí být podle zákona schválena v následujících dvou letech (ekolist, 2017).

3.5.3 Projev prezidenta a věda

V této kapitole jsou rozebrány nejkontroverznější prohlášení, které učinil prezident ČR Miloš Zeman 22. 2. 2017 při svém projevu k Poslanecké sněmovně, kdy se poslanec snažil přesvědčit, aby hlasovali pro senátní úpravu. Celý projev zveřejnil web Ekolist (2017).

Prezident ve svém projevu označil kůrovce jako negativní faktor a řekl – „V hospodářských lesích bylo po staletí zvykem, že když byl strom napaden kůrovcem, tak byl pokácen, oloupána kůra, kůra spálena a dřevo odvezeno.“

Zde je třeba zdůraznit, že v národních parcích nejsou lesy hospodářské, a tudíž k nim nelze takto přistupovat. V těchto lesích, především v prvních zónách, je kladen důraz na bezzásahovost a po disturbanci na autoregulační schopnost ekosystému (Jonášová, 2001). Dále je třeba říci, že podle Kindlmanna (2012) je kůrovec v horské smrčtině klíčovým druhem a kůrovcové kalamity se v historii Šumavy neustále opakují, což dokazují pylové analýzy. Jedná se tedy o zcela přirozený proces v dynamice

horských smrčín a z hlediska ochrany přírody by se do těchto přirozených procesů nemělo vůbec zasahovat.

„Fakt číslo jedna. Víte, kde je pramen Vltavy, nejkrásnější české řeky? Neexistuje. Pramen Vltavy zanikl v uschlém šumavském lese. V tom lese, který chtěli Bursíci chránit, kde bojovali za datla tříprstého nebo tetřeva hlušce. Ale jak datel tříprstý, tak tetřev hlušec se z uschlého lesa dávno odstěhovali. A odstěhoval se tím i pramen Vltavy.“

Tento pramen Vltavy je pouze symbolický. Vltava má prameniště na rozsáhlé ploše. Podle mluvčího správy NP pramen netekl, protože byl ucpaný kloub na přívodu vody a bylo nutné vyměnit kohout pro regulaci přítoku (idnes, 2016). Datlík tříprstý je v ČR legislativně veden jako silně ohrožený druh (vyhláška 395/92 Sb.). Obývá horské lesy, kde je dostatek mrtvého dřeva. Živí se především hmyzem a jeho larvami, žijícími ve dřevě, dále semeny a plody. Díky rozpadu stromového patra na Šumavě má Datlík hojnost potravy a s tím spojené mimořádně dobré životní podmínky. Naopak s dalším postupem rozpadu horské smrčiny lze očekávat pokles jeho početnosti z důvodu menší potravní základny. Po orkánu Kyrill a odstranění jeho následků zaniklo na vrcholech Knížecího stolce a Lysé v PO Boletice, několik významných lokalit, kde se Datlík vyskytoval (NP Šumava, b. r.; biomonitoring, b. r.). Tetřev hlušec je kriticky ohroženým druhem (vyhláška 395/92 Sb.). Na Šumavě se nachází jediná životaschopná populace v ČR a zároveň zde žije 90 % všech tetřevů vyskytujících se na našem území (NP Šumava, b. r.). Na Modravsku se vyskytuje vzrůstající populace tetřeva i přes to, že zde došlo ke kůrovcovým gradacím. To je důkaz, že rozpad klimaxových smrčín nemá negativní vliv na populaci tetřeva (Matějka, 2012).

„Byla vytvořena fiktivní divočina, nikoliv přírodní divočina. Byla vytvořena poušť. Co byste řekli člověku, který v polovině Šumavy vytvoří poušť? Kdyby se hájil tím, že je zapotřebí dezertifikace, tedy rozšíření pouště, tak byste ho poslali do blázince.“

Poušť je obecně definována, jako suchá oblast, s průměrnými ročními srážky pod 250 mm. Oblasti, kde došlo ke kůrovcovým gradacím, leží v nejvyšších nadmořských výškách Šumavy. Zde se pohybují průměrné roční srážky nad 1000 mm (Chábera et al., 1985) a ani srážkové mapy Českého hydrometeorologického ústavu (2017) nenaznačují, že by se tento trend v posledních letech měnil. Podle Kindlmanna (2012)

je při zásazích proti kůrovci narušován půdní povrch a bylinná vegetace, což vede k urychlení erozních procesů, čímž jsou i narušeny hydrologické poměry stanoviště. Takové stanoviště má pak mnohem blíže k „poušti“ než stanoviště, které ponecháme bez zásahů a kde se hydrologické poměry výrazně nemění. Také vlhkostní a teplotní poměry se výrazně nemění na stanovišti v bezzásahovém režimu, a naopak tam, kde proběhly zásahy proti kůrovci vznikají velké teplotní a vlhkostní extrémy.

3.6 Sociologie

Tato kapitola zahrnuje socioekonomickou situaci obcí a turistiku na Šumavě.

3.6.1 Socioekonomická situace obcí

Šumava je charakteristická nízkou průměrnou hustotou osídlení, přičemž relativně více obyvatel žije ve velmi malých sídlech, velmi častá jsou sídla do 10 až 20 trvale žijících obyvatel (ve vesnických sídlech do 100 obyvatel žije 19 % obyvatelstva) (Matějka, Boháč, Těšitel, 2005).

Socioekonomická situace obcí podle výzkumu Harmáčkové et al. (2016) se v NP Šumava podstatně neliší od národního průměru ve většině ukazatelů sociálně-ekonomické udržitelnosti. Rozpočtové příjmy obcí v NP dokonce překračují příjem na obyvatele oproti sousedním obcím mimo park. Výzkum dále ukázal, že v současných socioekonomických studiích existuje mezera, a to mezi socioekonomickou realitou obcí a vnímáním kvality života místních obyvatel.

Na Šumavě byla otestována hypotéza, zda je toto území díky zvýšené formě ochrany přírody výrazně socioekonomicky znevýhodněno vůči svému okolí (Kušová et al., 2006). Jako vstupní data k analýze byla použita data Českého statistického úřadu, která popisovala základní sociodemografické charakteristiky obyvatel a vybrané parametry kvality života a využití území. Dále pak bylo toto hodnocení doplněno analýzou spokojenosti místní populace s vlastním každodenním životem a socioekonomickou situací v chráněných územích včetně jejich názorů a postojů k ochraně přírody. Tato data byla získána dotazníkovým sociologickým šetřením. Na základě této analýzy lze konstatovat, že zkoumané území nelze považovat za výrazně znevýhodněno, protože výrazné socioekonomické rozdíly chráněného území a jeho okolí nebyly prokázány.

Obyvatelé obcí v NP Šumava podnikají především v zemědělství, lesnictví a v ubytování, stravování a pohostinství. V menší míře také jako maloobchodní/velkoobchodní prodej (tabulka č. 1).

Tabulka č. 1: Počet podnikatelských subjektů v obcích

Obec	Zemědělství a lesnictví	Maloobchod a velkoobchod	Ubytování, stravování a pohostinství
Prášíly	30	6	14
Srní	38	7	32
Modrava	19	1	7
Kvilda	21	6	17
Horská Kvilda	7	3	11
Stožec	44	7	20

Zdroj: Musilová, K., Dostupné na: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/67854>

3.6.2 Turistika

Görner a Čihař (2012) ve své studii uvádějí, že počet turistů navštěvujících NP Šumava během letní sezóny v posledních letech stagnuje. Za sledování z let 1997–2010 byl nejvyšší počet turistů v roce 1997 s denním průměrem 2470 osob denně na čtyřech monitorovacích stanovištích. Pokud se převede toto číslo na letní sezonu (62 dní v červenci a srpnu), vyjde zhruba 153 000 návštěvníků. Od začátku sledování zůstává počet turistů téměř stejný. Server iDNES (2017) přinesl 18. 10. 2017 článek s informacemi, že návštěvnost Šumavy vzrostla meziročně až o pětinu. Jako nejnavštěvovanější místa se uvádí informační centra s návštěvností 278 500 lidí, minulý rok (2016) jich bylo za stejnou dobu (leden–říjen) 269 500. Druhými nejnavštěvovanějšími místy jsou návštěvnická centra Srní a Kvilda. Za rok 2017 jimi prošlo 237 500 lidí a v roce 2016 prošlo 254 000 lidí. I když je u návštěvnických center vidět pokles oproti minulému roku, celkově lidí v národním parku přibývá (www.budejovice.idnes.cz).

Nicméně Görner a Čihař (2012) dále zjistili, že podle dalších ukazatelů sociální únosnost jádrových oblastí dosáhla svého maxima. Z tohoto důvodu by se snaha zaměřená na růst cestovního ruchu měla zabývat jeho udržitelností – zaměřit se na kvalitativní vývoj. To znamená nestavět nové budovy, ale cílit na zlepšení stávajících.

Z výzkumu také plynou rozdílné zájmy u různých věkových skupin turistů. Mladí lidé dávají přednost venkovním aktivitám a sportu, lidé ve středním věku se více zajímají o přírodu a starší lidé preferují návštěvu kulturních památek.

Obyvatelé obcí v NP Šumava podnikají především v zemědělství, lesnictví a v ubytování, stravování a pohostinství. V menší míře také jako maloobchodní/velkoobchodní prodej (tabulka č. 1).

3.7 Participativní management

Jedná se o projekt (Matějka, Boháč, Těšitel, 2005), který probíhal v letech 2003–2005 s cílem navrhnout takový management chráněných území, aby bylo možné zajistit udržitelný rozvoj, minimalizovat konflikty a zajistit ochranu klíčových biologických parametrů. Modelová území byla NP a CHKO Šumava, CHKO Třeboňsko a CHKO Křivoklátsko.

3.7.1 Sociologický dotazníkový průzkum

Během tohoto projektu bylo zpracováno dotazníkové šetření. Cílem dotazníkového šetření bylo zmapovat názory místní populace na vlastní socioekonomickou situaci a na vztah k chráněnému území. Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč (2005) uvádějí pro Šumavu tyto výsledky:

Vazba na území (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005)

Lidé žijící na území NP vykazují charakteristiky stabilizované populace. Na území jsou vcelku vázání. Většina z nich tam žije delší dobu nebo se tam narodila. K území je poutají především sociální vazby – rodina, přátelé, práce, byt a také vlastnictví nemovitostí. Kromě sociálních důvodů je to také vazba na přírodu, která v NP dominuje. Ve většině případů o odstěhování neuvažují. Skupina lidí, kteří by se možná odstěhovali, je tvořena mladou generací, lidmi kolem 20 let.

Obec a hodnocení její vybavenosti (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005)

Většina obyvatel je přesvědčena o přiměřenosti vybavení obce vzhledem k její velikosti. Obyvatelé se necítí být znevýhodněni v socioekonomickém pohledu. Toto subjektivní hodnocení se neliší od dat získaných od Českého statistického úřadu.

Obecně lze říci, že lidé jsou spíše spokojeni se vzhledem své obce a jejím technickým vybavením. Avšak, je zde i nezanedbatelná část, která není spokojena se vzhledem obce. Většina obyvatel je nespokojena s úrovní služeb v obci, anebo jsou spokojeni pouze částečně.

Osobní situace (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005)

Okolo 60 % dotázaných si nestěžuje na svoji ekonomickou situaci. Zhruba polovina občanů se aktivně zapojuje do rozhodování o osudu své obce.

Znalosti o NP (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005)

Na Šumavě je vysoká znalost loga NP a CHKO Šumava. Většina dotazovaných nevěděla, zda je Šumava zároveň i biosférickou rezervací UNESCO. Plán péče NP Šumava zná pouze 35 % dotazovaných.

NP a rozvoj obce/regionu (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005)

Téměř třetina dotázaných odpověděla negativně na otázku, zda jsou rádi, že se jejich obec nachází v NP. Mezi nespokojenými převažovali muži, podnikatelé a vysokoškoláci. Na druhé straně má 40 % dotázaných představu o tom, jak lze využít existenci NP ve svůj prospěch. Čtvrtina dotazovaných zastává názor, že vyhlášení NP negativně ovlivňuje jejich životní úroveň. Tyto odpovědi ukazují na určitou ambivalentnost vnímání parku. Park je většinou vnímán jako pozitivum, ovšem muži, podnikatelé a vysokoškoláci, mají pravděpodobně dojem, že by se jim bez parku dařilo lépe.

Vztah ke správě NP a CHKO (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005)

Více než tři čtvrtiny běžné populace žijící v území nepřijde s pracovníky správy do styku, a proto je nemohou hodnotit. To prokazuje fakt, že ochrana přírody a její administrativní provádění je pro místní obyvatelstvo okrajovou záležitostí, která vykazuje minimální zásahy do jejich běžného života. Zásadních kritiků je minimum a jejich podíl nepřesahuje 5 %, většinou jej tvoří neúspěšní žadatelé o něco v kompetenci

správy a jsou to především podnikatelé a vlastníci nemovitostí. Účast obyvatel na akcích spojené s ochranou přírody lze považovat za vlažnou. V dotazníku respondenti uvedli, že ochrana přírody je „životně důležitá“ a měla by být ještě „razantnější“, avšak aktivně se na ní podílí jen menšina respondentů. Podle analýzy druhého stupně jsou aktivnější především vlastníci nemovitostí. Terénní zařízení se ukazují být dobrým „styčným bodem“ mezi správou a místní populací, avšak je zde 40 % lidí, kteří toto zařízení nevyužívají. Park má k dispozici 11 informačních center, ale ty jsou orientovány spíše na návštěvníky než místní obyvatele.

Pozitivní externality (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005)

Externality jsou definovány jako efekty růstu blahobytu, nezachycené prostřednictvím cenového a tržního systému. Mnohdy to jsou ekologické externality. Často dotazovaní uváděli externality jako „zdravé životní prostředí“ nebo „zachovalá příroda“, které byly místními obyvateli vysoce ceněny. Tyto externality přispívají ke stabilizaci místní populace, protože představují jednu z dominantních vazeb (přírodu), která poutá lidi k území. Přítomnost NP je faktor, který zvyšuje turistickou atraktivitu regionu. Správa NP se snaží přírodní podmínky v území udržet nebo ještě více zlepšit, a tudíž by se dalo říct, že je správa v určitém smyslu garantem dlouhodobého turistického využívání území a takto by správa měla být vnímána podnikateli a politiky.

Role soukromého vlastnictví (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005)

Lidé, kteří mají nemovitosti v NP se nejvíce podílejí na akcích spojených s ochranou přírody a mezi nimi je také největší podíl těch, kteří jsou rádi, že se jejich obec nachází v NP. Tito lidé jsou také nejvíce ve styku se správou a více se podílejí na rozhodování. Jejich aktivita s sebou nese větší ambice a s tím spojenou kritičnost vůči vybavení obcí a aktivitám správy. Na území, kde žijí, jsou pevně vázáni. Vlastníci nemovitostí tvoří okolo 40 % místní populace.

Informovanost a komunikace (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005)

Hlavními zdroji informací jsou – televize, tisk, přátelé a známí a informační střediska NP. Na Šumavě se lidé cítí být dobře informováni o tom, co se v NP děje. Je to zřejmě způsobené i tím, že Šumava má mediální obraz problémového území, o kterém se více mluví.

3.7.2 Analýza médií

V rámci participativního managementu byla na Šumavě také vypracována analýza médií. Výsledky jsou podle Těšitele, Kušové, Matějky, Boháče (2005) následující:

Frekventovanost šumavských problémů v tisku je ve srovnání s Třeboňskem a Křivoklátskem přibližně pětinasobná. Z hlediska vztahu mezi ochranou přírody a obcemi je Šumava ze všech tří chráněných území nejvíce konfliktní (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005).

Úředníci správy NP jsou kritizováni za byrokratičnost a zbytečnou přísnost. Za svévolné ovlivňování chodu obecních záležitostí, znemožňování a zpomalování rozvoje obcí. Dalším významným faktorem formujícím mediální obraz vztahu mezi ochranou přírody a obcemi je legislativní nepřipravenost vyhlášení Národního parku Šumava. Po celou dobu existence parku se ukazuje, že tato situace vede k řadě konfliktů mezi obcemi a správou. Jedná se především o absenci legislativních norem, které by přímo řešily i otázku různých kompenzací nevýhod, které obcím přináší poloha v chráněných oblastech, omezení jejich hospodářské, stavební a zemědělské činnosti. Obce požadovaly po vedení Správy NPŠ prosazení zařazení zákona o NPŠ do legislativního plánu Ministerstva ŽP. Po celé sledované období se nepodařilo zpracovat takové znění zákona, které by bylo přijato (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005).

Obsahová analýza tisku dále potvrdila známý fakt, že samotné šumavské obce netvoří homogenní skupinu. Odlišnosti se projevují jednak v jejich „mediální aktivitě“, jednak v jejich postoji k národnímu parku. V tisku jsou nejčastěji prezentovány obce, které mají jasně formulovaný názor na státní ochranu přírody reprezentovanou národním parkem. Na jedné straně jsou to obce jako Borová Lada, Modrava, Srní, Prášíly, které chápou nutnost existence parku a svoji příslušnost k tomuto území respektují. NP, jako značka kvality, zvyšuje jejich atraktivnost pro turisty a této značky hodlají využít pro socio-ekonomický rozvoj obce. Nechtějí být jen skanzenem či střediskem chalupářů, ale aktivní živou obcí (např. obec Borová Lada sama podniká v cestovním ruchu) (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005).

Cílem analýzy tisku byla především identifikace střetových oblastí mezi ochranou přírody a rozvojem obcí. Stručně se tyto střetové oblasti dají shrnout následovně:

- Kompenzace a grantové finance
- Historický majetek
- Půdní fond
- Problematika kůrovce a kácení v 1. zónách národního parku: Z tisku je patrné, že obce ležící na jeho území postupně většinou zásah podpořily jako možnou likvidaci škůdce. Kritizovaly spíše způsob těžby.
- Plán péče o NP Šumavu 2001–2010
- Zonace CHKO: V roce 2001 bylo narychlo přijato rozhodnutí o rozdělení území CHKO do jednotlivých zón, které podle tiskových zpráv proběhlo bez řádného projednání s obcemi.
- Územní plány a nová výstavba v obcích: V médiích jsou prezentovány individuální problémy schvalovacích řízení jednotlivých obcí se Správou NPŠ (např. Modrava, Rejštejn, osada Zhůří) (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005).

4. MODELOVÉ ÚZEMÍ

Území je tvořeno Národním parkem Šumava, ve kterém se nachází celkem 6 obcí, které mají celé své katastrální území uvnitř NP. Jedná se o obce – Prášíly, Srní, Modrava, Horská Kvilda, Kvilda a Stožec (www.mapy.cz).

4.1 Charakteristika obcí

4.1.1 Prášíly

Obec se nachází v Plzeňském kraji, okresu Klatovy, a spadá pod obec s rozšířenou působností Sušice. Nachází se v nadmořské výšce 880 m, obec má 157 obyvatel a katastrální území o rozloze 112,27 km².

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1732. Byla zde založena sklárna.

V současnosti je obec významným turistickým střediskem a je výchozím bodem pro turistické cíle – Prášílské jezero, jezero Laka, rozhledna Poledník. V zimě je zde možnost využívat řadu lyžařských běžeckých tratí. V obci se nachází řada ubytovacích zařízení, obchod, informační středisko obce, pošta, horská služba. (www.sumavanet.cz), (Český statistický úřad, 2017) a (www.mapy.cz). Je zde autobusová doprava především ve směru na Sušici a Železnou rudu.

4.1.2 Srní

Obec Srní leží v Plzeňském kraji, okrese Klatovy. Obec s rozšířenou působností je Sušice. Nachází se v nadmořské výšce 858 m, s počtem obyvatel 235 a katastrální výměrou 33,48 km².

Obec byla založena jako dřevorubecká osada v roce 1726. Název dostala díky tehdejšímu hojnému výskytu srnčí zvěře.

Nyní je Srní rekreační obcí, s množstvím ubytovacích zařízení. Jsou zde vhodné podmínky pro pěší turistiku a cykloturistiku a v zimě je možnost využít hustou síť lyžařských stop. V obci je infocentrum, obchod, pošta a návštěvnické centrum Srní provozované národním parkem, kde se nachází výběh s vlky o rozloze zhruba 3 ha (www.sumavanet.cz), (Český statistický úřad, 2017) a (www.mapy.cz). Obec má autobusovou zastávku, odkud jezdí autobusy na Modravu a do Sušice.

4.1.3 Modrava

Obec leží v Plzeňském kraji, okrese Klatovy a obec s rozšířenou působností je Sušice. Leží v nadmořské výšce 985 m, počet obyvatel je 73 a katastrální rozloha 81,63 km².

Obec vznikla jako rybářská osada a první zmínky jsou z let 1614 a 1617. Od roku se 1757 se rozvíjí jako rybářská a lovecká osada. Po roce 1799 je zde především prováděna těžba dřeva. V roce 1785 byla založena Filipova huť jako sklářská osada.

V současné době je Modrava známým centrem celoroční horské turistiky. V obci nachází lanový park, muzeum Dřevák, pivovar a infocentrum. Autobusem se lze dostat do Sušice a o víkendech a prázdninách i do Prahy (www.sumavanet.cz) a (Český statistický úřad, 2017).

4.1.4 Horská Kvilda

Nachází se v Plzeňském kraji, okrese Klatovy a obec s rozšířenou působností je Sušice. Nadmořská výška obce je 1060 m, obec má 64 obyvatel a katastrální výměru 29,91 km².

První písemný doklad o vzniku usedlosti je z roku 1680.

V obci se nachází infocentrum. Autobusová doprava je omezená, autobusy jezdí ve směru Zdíkov a Kvilda, kde je nutný další přestup. O víkendu autobusy nejezdí (Horská Kvilda, b. r.) a (Český statistický úřad, 2017).

4.1.5 Kvilda

Obec leží v Jihočeském kraji, okresu Prachatice. Obec s rozšířenou působností je Vimperk. Jedná se o nejnvýše položenou obec v ČR s nadmořskou výškou 1065 m. Počet obyvatel je 139 a katastrální výměra je 45,17 km².

První písemná zmínka o Kvildě je z roku 1569. Název Kvilda je odvozen podle názvu zdejšího lesa.

V současnosti je Kvilda turistickým centrem vhodným pro celoroční rekreaci. V obci se nachází novogotický kostel svatého Štěpána z roku 1894, obecní muzeum se stálou expozicí Kvildy a Bučiny, infocentrum, pekárna s pivovarem, obchod, pošta, horská služba, menší lyžařské středisko a návštěvnické centrum Kvilda provozované

NP s výběhem jelenů o rozloze 9 ha (www.sumavanet.cz), (Český statistický úřad, 2017) a (mapy.cz, b. r.). Obec má autobusové spojení do Vimperka, přes Borovou Ladu a Zdíkov a o víkendech také do Prahy nebo Tábora.

4.1.6 Stožec

Obec se nalézá v Jihočeském kraji, okrese Prachatice. Obcí s rozšířenou působností jsou Prachatice. Nachází se v nadmořské výšce 780 m, počet obyvatel je 200 a katastrální výměra má rozlohu 104,78 km².

Obec vznikla jako dřevařská osada. První písemná zmínka pochází z roku 1769.

Dnes patří Stožec mezi oblíbené turistické cíle. V obci se nachází infocentrum NP, obchod, knihovna, pošta, nad obcí je známým turistickým cílem Stožecká kaple (www.stozec.cz) a (Český statistický úřad, 2017). Autobusové spojení je především do Volar, jedna linka také do Strážného. V obci se také nachází vlaková zastávka, odkud se dá dostat především do Českých Budějovic, a přes Volary také do Číčenic a Strakonice.

5. METODIKA

5.1 Metody dotazníkového výzkumu

V rámci dotazníkového šetření byl použit upravený dotazník z projektu participativního managementu (2005), který připravila Kušová et al. (2003).

Dotazník byl předkládán obyvatelům všech šesti obcí, které mají celé katastrální území v NP Šumava. Základním souborem byla místní dospělá populace – obyvatelé nad 15 let věku. Respondenti pro vyplňování dotazníku byli vybíráni náhodně.

Dotazníkové šetření bylo uskutečněno na státní svátek ve čtvrtek 28. 9. 2017. Plánován byl soubor 20–40 vyplněných dotazníků. Nakonec byl celkový počet **vyplněných dotazníků 11** a to z každé obce minimálně jeden. Tento nízký počet byl způsoben neochotou místních obyvatel vyplňovat dotazníky, což je pravděpodobně způsobeno tím, že na Šumavě již několik let probíhá mnoho podobných šetření. Dále spousta zaměstnanců penzionů a hospod jsou dojíždějící, kteří v NP pouze pracují.

Pro terénní sběr dat byla zvolena metoda vyplňování dotazníků za asistence tazatele (kontaktní dotazování). Dotazník je obsažen v příloze č. 1. Grafy byly vytvořeny v programu Microsoft Excel 365.

5.2 Metody analýzy médií

Z důvodu aktuálnosti byla zhodnocena média za rok 2017. K vyhledávání článků byl použit internetový vyhledávač Google. Jako klíčové slovní spojení bylo zadáno – Národní park Šumava.

Procentuální hodnocení bylo zpracováno v programu Microsoft Excel 365. Výsledky analýzy médií jsou uvedeny v tabulce č. 3., kde bylo zpracováno 20 reprezentativních článků. V této tabulce je také uveden zdroj, význam media, datum, název článku, shrnutí článku a jeho důvěryhodnost na stupnici: 5 – velmi dobrá, 4 – dobrá, 3 – ne moc dobrá, ne moc špatná, 4 – špatná, 5 – velmi špatná. V tabulce č. 4 je pak uvedeno statistické zastoupení národních, regionálních a místních médií. V tabulce č. 5 byla statisticky zhodnocena důvěryhodnost všech článků. Tabulka č. 6 pak uvádí nejčastější témata, která se za rok 2017 řešila.

Cílem bylo zaměřit se především na konfliktní oblasti mezi ochranou přírody a rozvojem obcí, ale také na ostatní konflikty a problémy, které se v NP Šumava vyskytly.

5.3 Metody SWOT analýzy

Zkratka SWOT je odvozena od anglických názvů: Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby). Ty zároveň označují jednotlivé kvadranty matice (Čevelová, b. r.).

Do levé poloviny, která obsahuje silné stránky a příležitosti se zaznamenávají faktory, které mají pozitivní dopad a pravá část (slabé stránky, hrozby) zobrazuje negativní skutečnosti, které je potřeba zpracovat (Čevelová, b. r.).

Na základě zjištěných údajů byla připravena strategie jak nejlépe „prodat“ silné stránky, eliminovat ty slabé, využít příležitostí a připravit se na důsledky hrozeb (Čevelová, b. r.).

SWOT analýza byla připravena pro zastánce a odpůrce ochrany přírody.

6. VÝSLEDKY

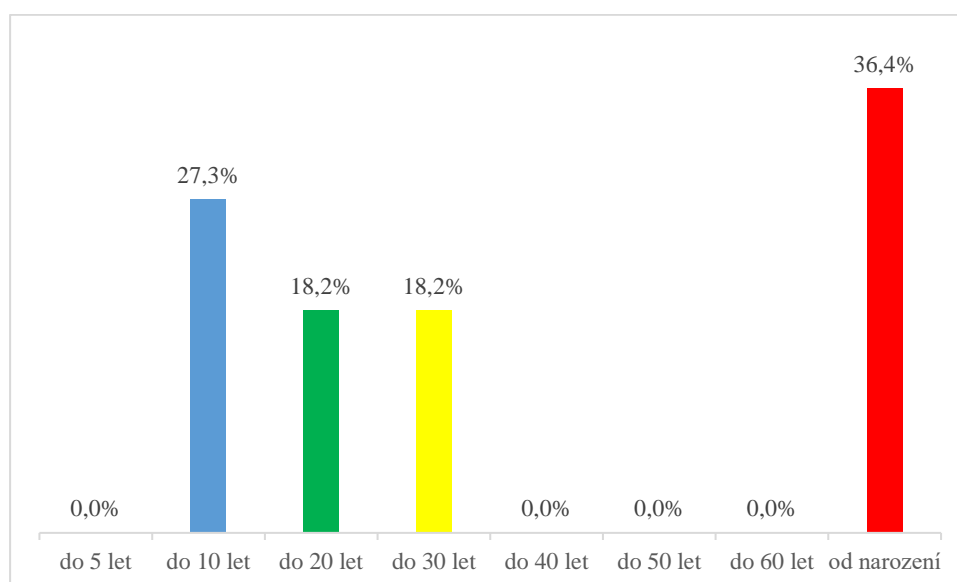
6.1 Výsledky dotazníku

Následují výsledky dotazníků vyplněné respondenty. Jsou vyhodnoceny v obrázcích s procentuálním zastoupením a spojené s popisem.

Účelem první otázky bylo zjistit, jak dlouho respondenti žijí na Šumavě. Většina (36,4 %) zde žije od svého narození, druhou nejčastější odpovědí je do 10 let (27,3 %) a shodné zastoupení mají odpovědi do 20 a do 30 let (18,2 %). Z obrázku č. 2 lze tedy usoudit, že většina jich zde žije již relativně delší dobu nebo od narození.

Otázka č. 1: Jak dlouho žijete na Šumavě?

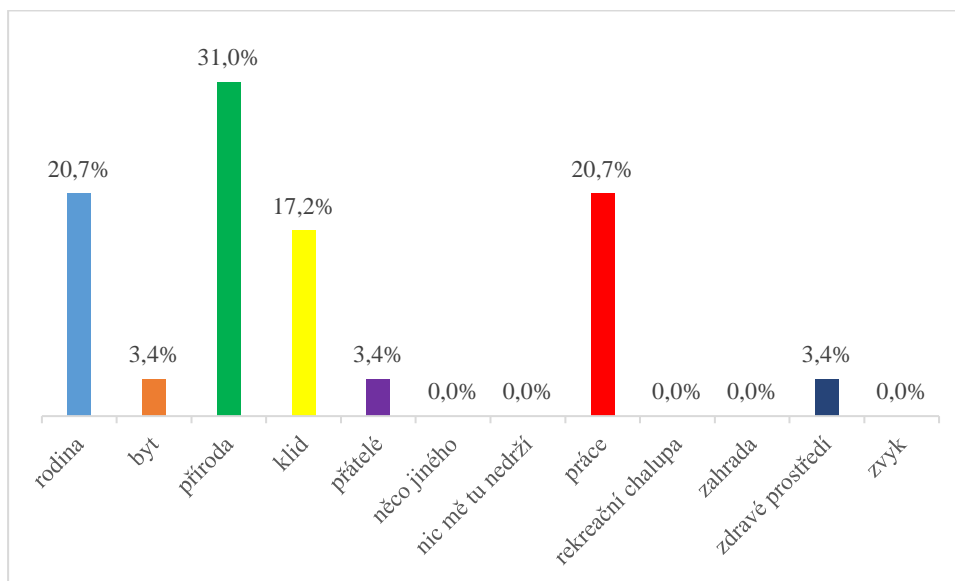
Obrázek č. 2. Výsledek dotazníkového šetření

Cílem druhé otázky bylo zjistit, co obyvatelé v území drží (obrázek č. 3). Nejčastější odpovědí byla příroda (31 %), dále pak sociální vazby – rodina a práce (shodně 20,7 %) a také klid (17,2 %). Ostatní odpovědi už měly minimální zastoupení – byt, přátelé, zdravé prostředí (shodně 3,4 %).

Otázka č. 2: Co Vás tady drží?

Obrázek č. 3. Výsledek dotazníkového šetření

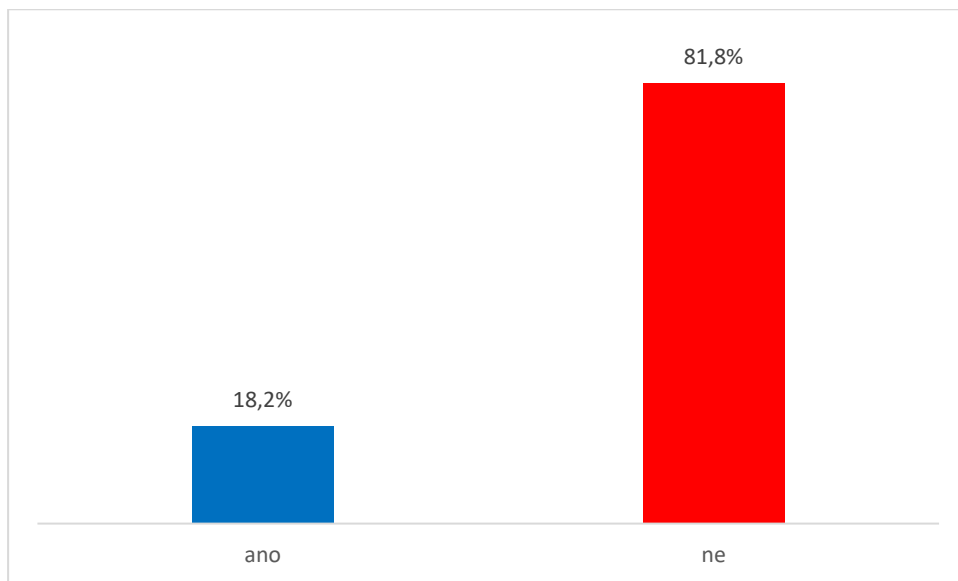

V otázce č. 3 bylo zjišťováno, jestli obyvatelé uvažují o odstěhování ze Šumavy. Z obrázku č. 4 vyplývá, že většina obyvatel o tom neuvažuje (81,8%) a pokud ano (18,2%) jsou uváděny tyto důvody: „špatná dostupnost čehokoliv“ a studium.

Otázka č. 3: Uvažujete o tom, že byste se ze Šumavy odstěhovali?

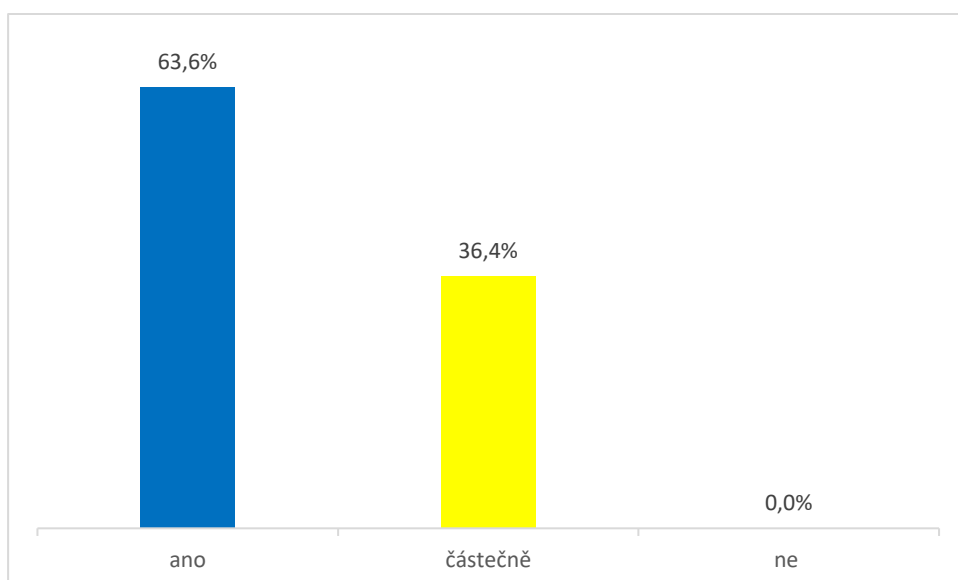
Obrázek č. 4. Výsledek dotazníkového šetření

Čtvrtá otázka se zabývala vzhledem obce. Většina obyvatel (63,6%) je spokojena se vzhledem své obce a někteří blíže komentují: upravenost obce, starost o zeleň, oprava památek. 36,4 % obyvatel uvádí, že jsou spokojeni částečně a jako hlavní důvody uvádějí: novou výstavbu, odpadky po turistech a potřeba ještě jednoho parkoviště, které by nebylo v centru obce. Nespokojen se stavem obce nebyl žádný respondent (obrázek č. 5).

Otázka č. 4: Jste spokojeni se vzhledem Vaší obce?

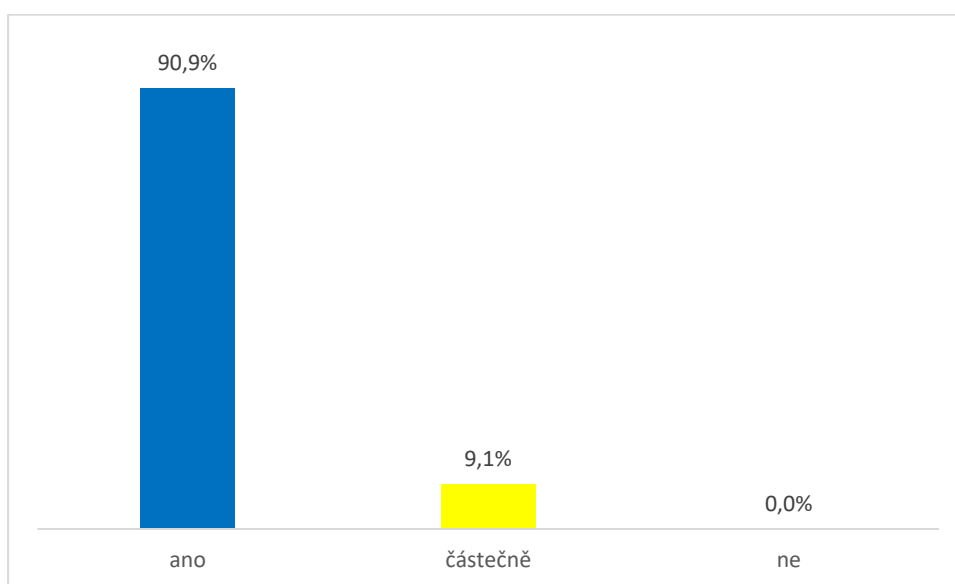
Obrázek č. 5. Výsledek dotazníkového šetření

Otázka č. 5 se zabývala spokojeností obyvatel s technickou vybaveností obce. Velká většina obyvatel (90,9 %) je s vybaveností obce spokojena. Obyvatelé jsou částečně spokojeni v 9,1 % případů a uvádějí, že by se mohl zlepšit stav komunikací. Nikdo nebyl nespokojen (obrázek č. 6).

Otázka č. 5: Jste spokojeni s technickou vybaveností Vaší obce (elektrifikace, plynofikace, vodovod, telefon, kanalizace, čov, stav komunikací atd.)?

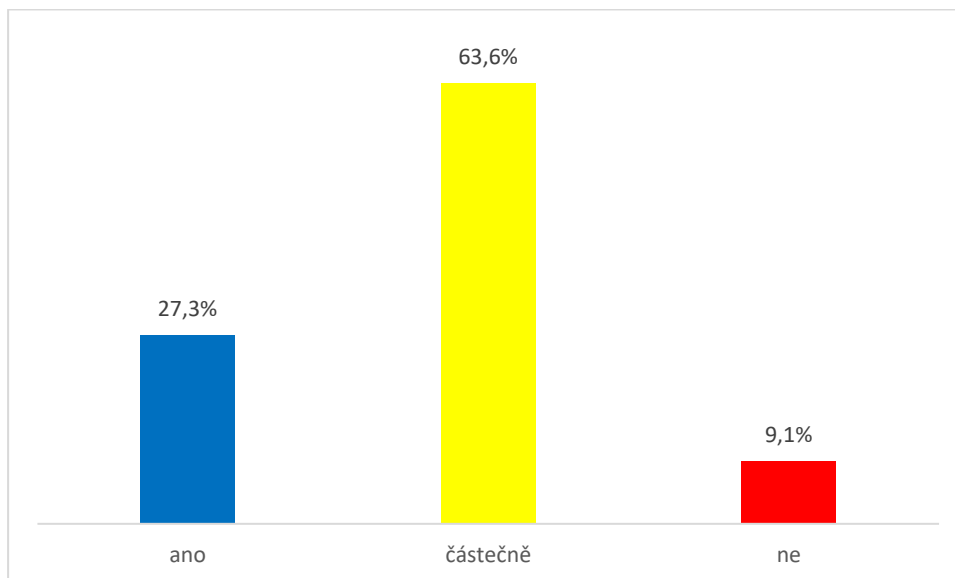
Obrázek č. 6. Výsledek dotazníkového šetření

V otázce č. 6 byla řešena spokojenost respondentů s úrovní služeb v obci. Nejčastější odpověď byla (obrázek č. 7), že respondenti jsou spokojeni pouze částečně (63,6 %) a jako hlavní důvody byly uváděny: chybějící služby (nespecifikováno), dlouhé dojíždění za lékařem a do města (v rámci desítek kilometrů), špatné autobusové spojení. 27,3 % respondentů je se službami v obci spokojeno a 9,1 % není kvůli chybějící poště a škole a dojížděním „za vším“.

Otázka č. 6: Jste spokojení s úrovní služeb ve Vaší obci (holič, obchod, hospoda, doprava, pošta, lékař, škola, údržba komunikací, odvoz odpadu atd.)?

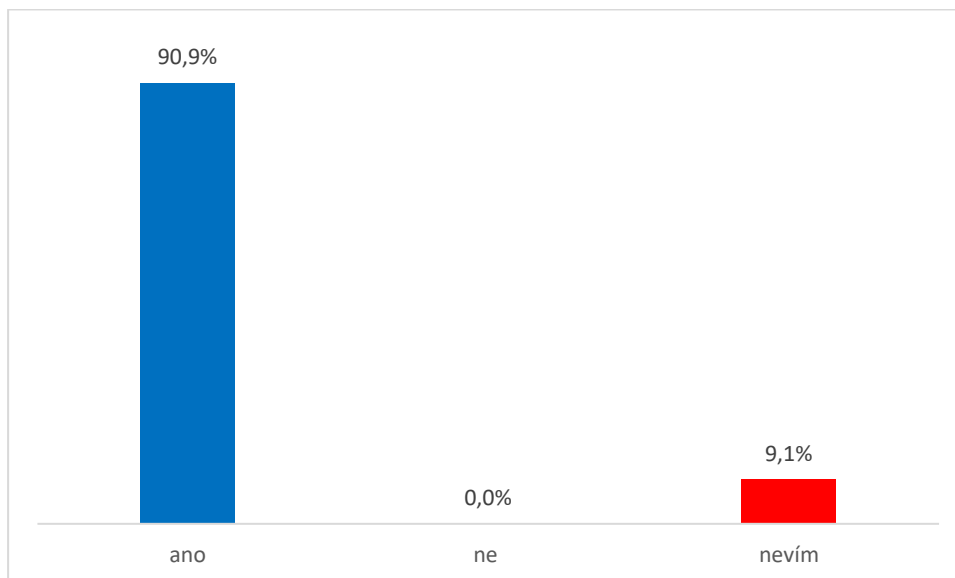
Obrázek č. 7. Výsledek dotazníkového šetření

Sedmá otázka se zabývala vybaveností obce vůči její velikosti. 90,9 % respondentů si myslí, že vybavenost obce je adekvátní její velikosti a pouze 9,1 % respondentů neví (obrázek č. 8). Odpověď na tuto otázku je jedním z ukazatelů toho, že obce nejsou výrazně socioekonomicky znevýhodněny, napříč tomu, že leží v NP.

Otázka č. 7: Myslíte si, že celková vybavenost Vaší obce odpovídá její velikosti?

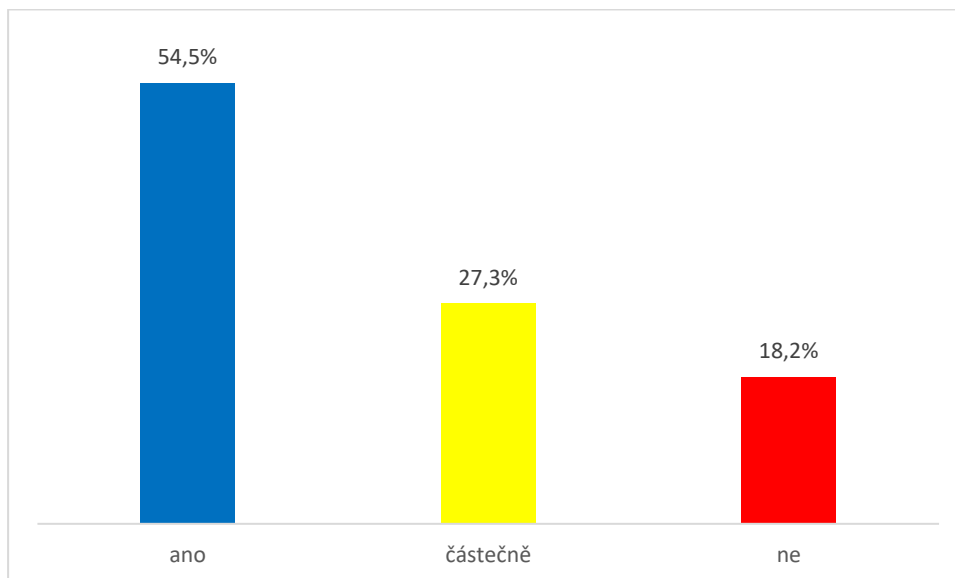
Obrázek č. 8. Výsledek dotazníkového šetření

V otázce č. 8 bylo cílem zjistit, jestli se respondenti mohou aktivně podílet na rozhodování o důležitých věcech v jejich bydlišti. Většina (54,5%) má pocit, že ano a dva respondenti uvedli, že jsou členy zastupitelstva obce. 27,3 % uvedlo částečně a 18,2 % má pocit, že ne (obrázek č. 9). U záporných odpovědí byl uveden pouze jeden důvod – špatná komunikace s vedením obce.

Otázka č. 8: Máte pocit, že se můžete aktivně podílet na rozhodování o důležitých věcech ve vašem bydlišti?

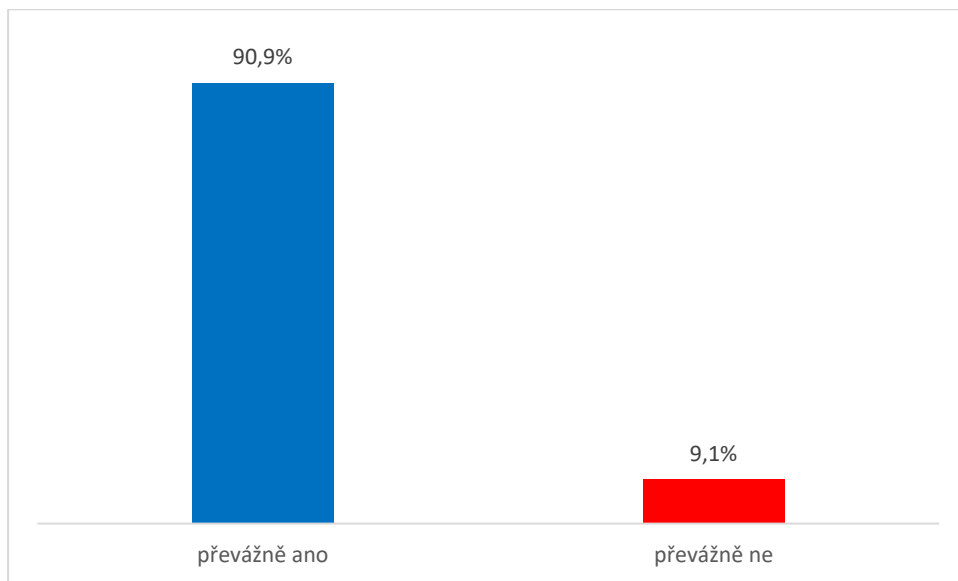
Obrázek č. 9. Výsledek dotazníkového šetření

V otázce č. 9 se zjišťovalo, jestli jsou respondenti spokojeni se svou nynější ekonomickou situací. Z obrázku č. 10 plyne, že velká většina respondentů je převážně spokojena (90,9 %) a pouze 9,1 % není. Někteří respondenti blíže uvádějí a zároveň se všichni shodují, že pracovní nabídka v místě bydliště je omezená.

Otázka č. 9: Jste spokojeni se svou současnou ekonomickou situací?

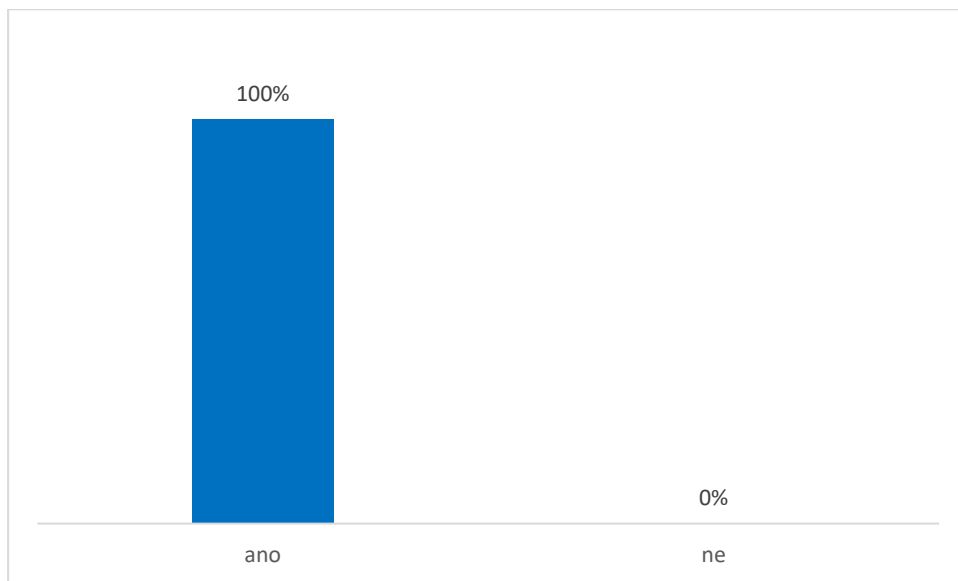
Obrázek č. 10. Výsledek dotazníkového šetření

Desátá otázka se zabývala znalostí loga NP Šumava (příloha č. 3). Z obrázku č. 11 je patrné, že všichni respondenti logo svého NP znají a setkávají se s ním velmi často – informační centra, návštěvnické zařízení NP, informační letáky, naučné stezky, cedule při vjezdu do NP, uniformy/automobily zaměstnanců NP, noviny.

Otázka č. 10: Znáte logo NP Šumava?

Obrázek č. 11. Výsledek dotazníkového šetření

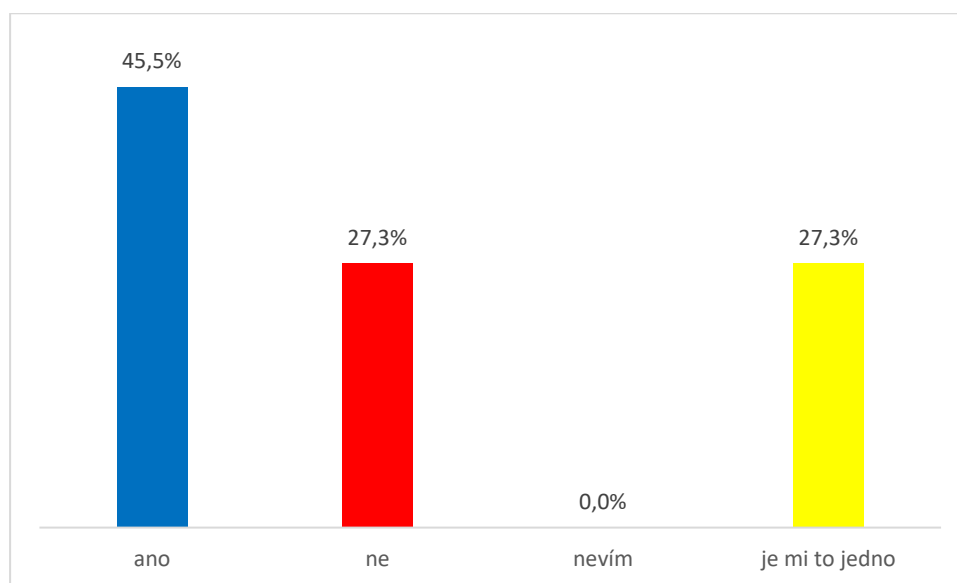
Otázka č. 11: Čím si myslíte, že je NP Šumava unikátní? (psaná)

Velká většina odpověděla rozlohou, další nejčastější odpověď byla přírodou.

Na otázku č. 12, jestli jsou respondenti rádi, že se jejich obec nachází v NP, odpovídali 45,5 % ano s vysvětlením: turistika, dotace, klid a příroda. 27,3 % odpověděla ne a jako důvody uvedli špatnou legislativu. Zbylým 27,3 % respondentů je to jedno (obrázek č. 12).

Otázka č. 12: Jste rádi, že se Vaše obec nachází v Národním praku?

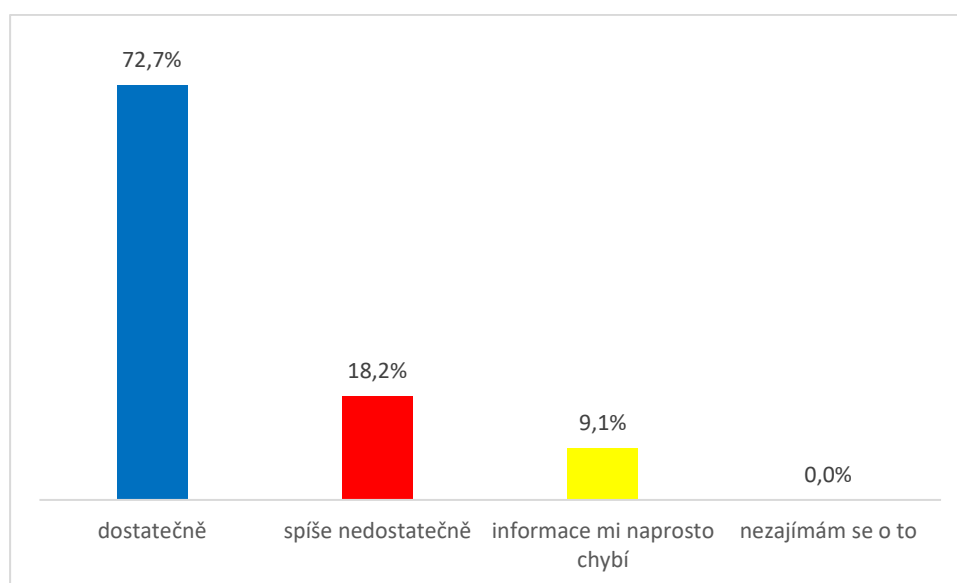
Obrázek č. 12. Výsledek dotazníkového šetření

Otázka č. 13 se zabývala informovaností respondentů o dění v NP. Velká většina (72,7 %) se cítí být informována dostatečně, 18,2 % respondentů uvedlo, že spíše nedostatečně a 9,1 % informace naprosto chybí (obrázek č. 13).

Otázka č. 13: O tom, co se v NP děje, se cítíte být informováni.

Obrázek č. 13. Výsledek dotazníkového šetření

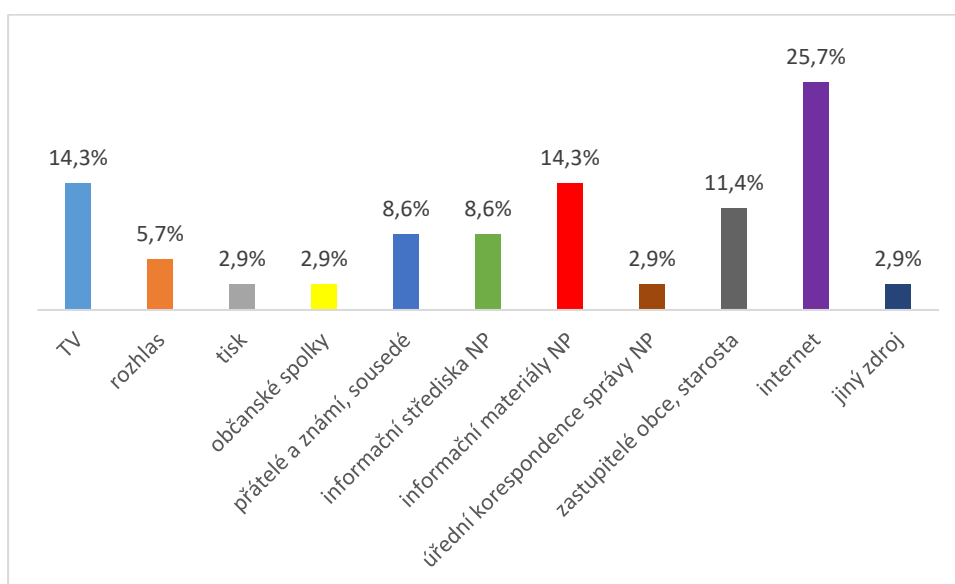

Cílem otázky č. 14 bylo zjistit od respondentů, kde získávají informace o dění v NP. Hlavními zdroji informací pro obyvatele je především internet (25,7 %), dále pak televize (14,3 %), informační materiály NP (14,3 %), starosta, popř. zastupitelé obce (11,4 %) a přátelé, známí a sousedé s informačními středisky NP mají shodně 8,6 %. Další odpovědi jsou méně významné (obrázek č. 14).

Otázka č. 14: Jaký je Váš zdroj informací o dění v NP?

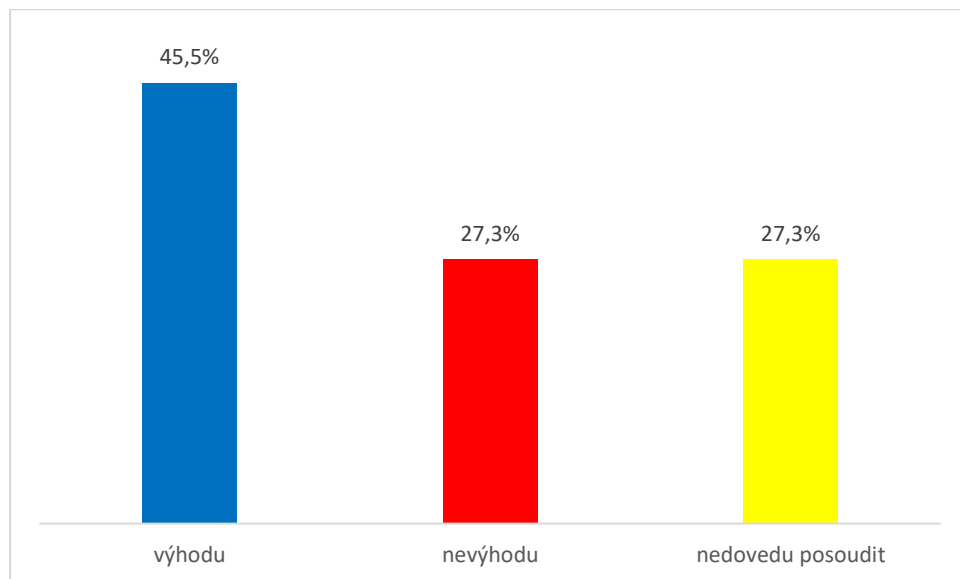
Obrázek č. 14. Výsledek dotazníkového šetření

Otázka č. 15 se zabývala skutečností, jak NP ovlivňuje život respondentů. Nejvíce respondentů (45,5 %) považuje NP za výhodu, 27,3 % pak jako nevýhodu a 27,3 % respondentů to nedokáže posoudit (obrázek č. 15).

Otázka č. 15: Jak NP ovlivňuje Váš život? Považujete jeho existenci spíše za:

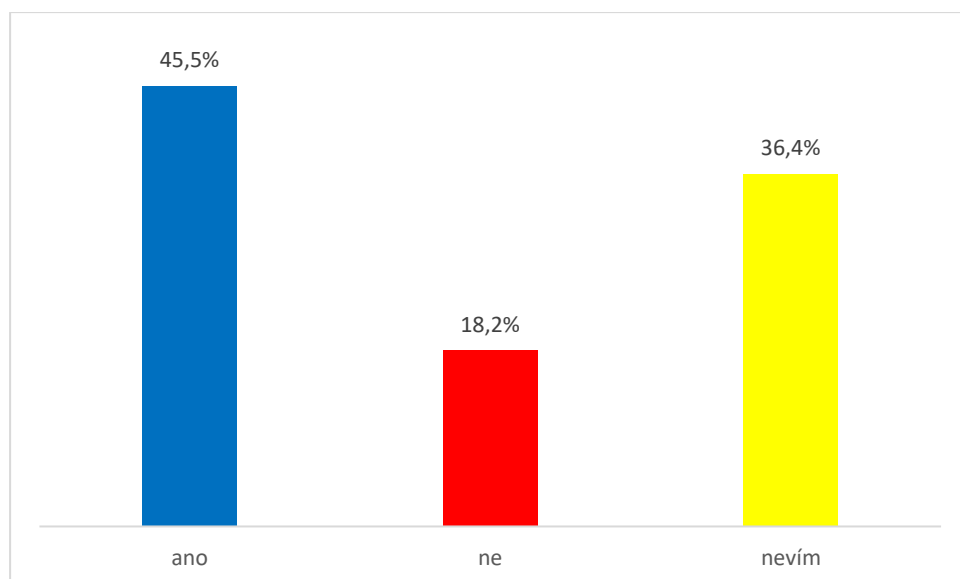
Obrázek č. 15. Výsledek dotazníkového šetření

Šestnáctá otázka se zabírala představou respondentů o využití existence NP. Většina (45,5 %) respondentů tuto představu má a uvádí: turistický ruch, osvětu, výzkum, ochranu ŽP. 36,4 % respondentů neví a 18,2 % nemá žádnou představu (obrázek č. 16).

Otázka č. 16: Máte nějakou představu o tom, jak se dá existence NP využít?

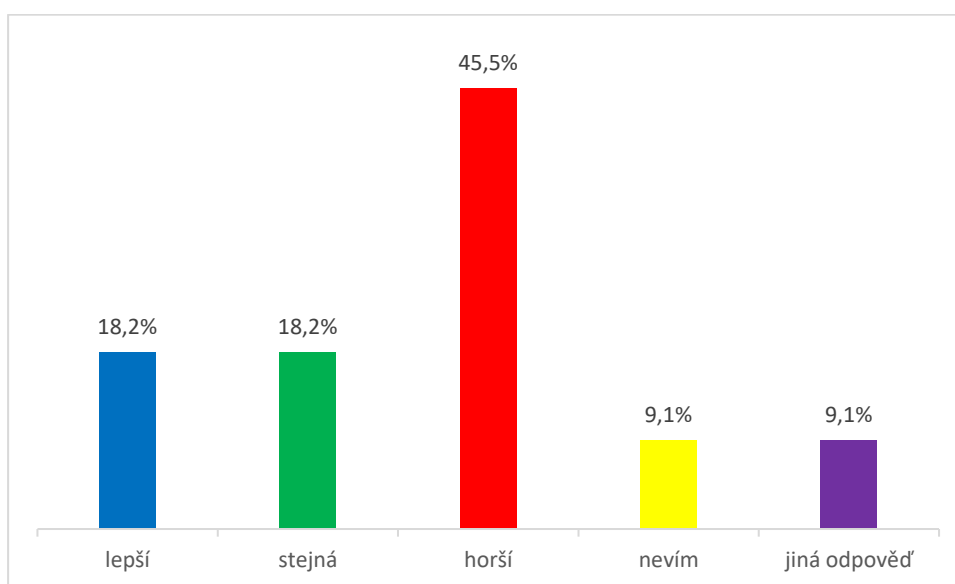
Obrázek č. 16. Výsledek dotazníkového šetření

V sedmnácté otázce bylo cílem zjistit, zda si respondenti myslí, jestli by se jim bez NP dařilo lépe nebo hůře. Většina respondentů 45,5 % odpověděla, že by jejich současná životní úroveň byla bez NP horší. 18,2 % si myslí, že lepší a dalších 18,2 % předpokládá, že stejná. 9,1 % neví a 9,1 % uvedlo, že: „určitě ne horší“.

Otázka č. 17: Myslíte si, že bez NP by současná životní úroveň obyvatel Šumavy byla?

Obrázek č. 17. Výsledek dotazníkového šetření

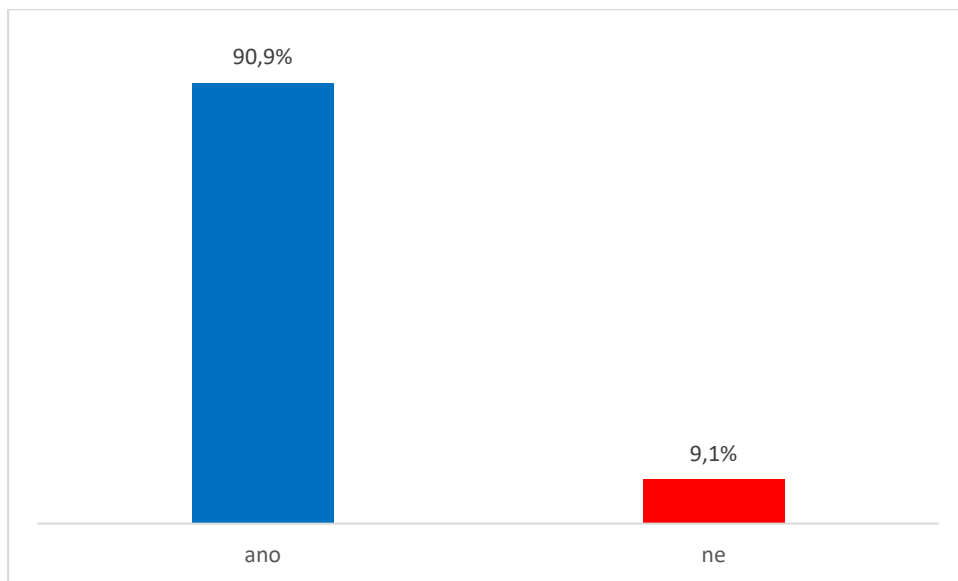
Otázka č. 18 se zabírala představou zrušení NP. Velká většina (90,9 %) respondentů uvedla, že by tato situace byla znát a 9,1 % by zrušení parku ani nezaregistrovala.

Respondenti, kteří odpověděli kladně, dostali ještě otázku, jak by se to dotklo jejich života a odpovědi byly následující: „přišel bych o práci“, zvýšení výstavby, úbytek klidu, méně turistů, „konec handrkování o cokoliv“, „návštěvníci Šumavy by nerespektovali žádná pravidla“.

Všem respondentům byla dále položena otázka: Pokuste se odhadnout, jak by se to mohlo dotknout života celého území Šumavy? Respondenti na tuto otázku uváděli: více odpadků, významně by se jich to nedotklo, omezení ochrany přírody, snížení výjimečnosti a zajímavosti, zvýšená výstavba, nižší návštěvnost.

Otázka č. 18: Představte si, že NP Šumava bude zrušen. Poznali byste to?

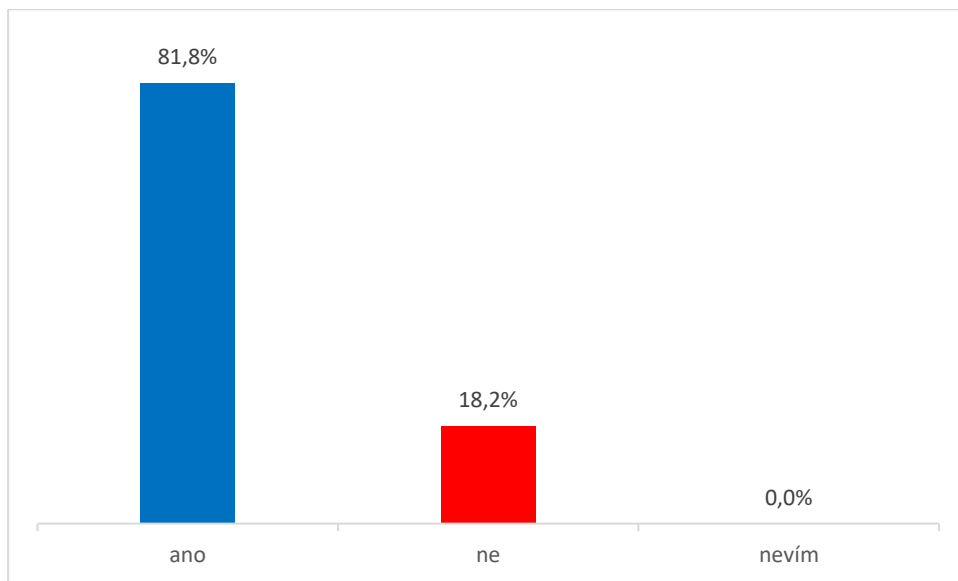
Obrázek č. 18. Výsledek dotazníkového šetření

V otázce č. 19 bylo zjišťováno, jestli si respondenti myslí, že NP zvyšuje turistickou atraktivitu. 81,8 % si myslí, že ano a 18,2 % o tom naopak přesvědčeno není. Respondentům, kteří odpověděli ano, byla položena otázka: Jak? Odpovědi byly následující: návštěvnická centra, infocentra, příroda, propagace, budování naučných stezek.

Otázka č. 19: Myslíte si, že NP zvyšuje turistickou atraktivitu regionu?

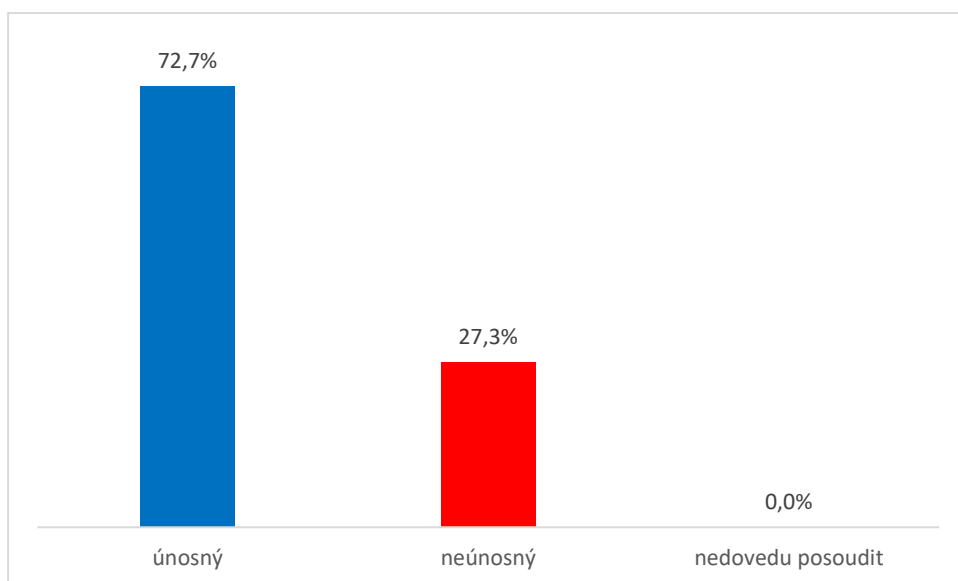
Obrázek č. 19. Výsledek dotazníkového šetření

Ve dvacáté otázce se řešilo, jestli je podle respondentů během sezóny počet turistů únosný. Většina (72,7 %) respondentů si myslí, že únosný je a pro zbytek (27,3 %) je neúnosný.

Otázka č. 20: Je podle Vás během sezóny počet turistů v území:

Obrázek č. 20. Výsledek dotazníkového šetření

Otázka č. 21: Vzpomenete si, co Vás konkrétně v poslední době nejvíce potěšilo v činnosti Správy NP? (psaná)

V naprosté většině případů obyvatelé potěšilo vybudování návštěvnických center Kvilda a Srní.

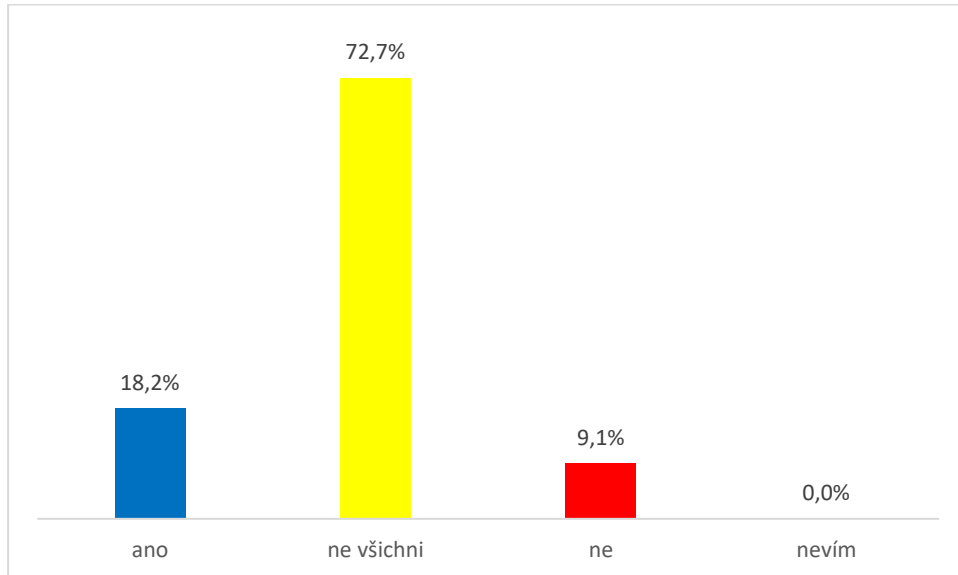
Otázka č. 22: Co Vás naopak nejvíce rozzlobilo? (psaná)

Odpovědi na tuto otázku byly velmi různorodé a zde jsou výsledky: na nevhodné chování návštěvníků parku a nedodržování pravidel parku, „nečinnost v problematice kůrovce“, rušení některých programů (např.: jarmark – stará řemesla Šumavy), omezení provozu informačních středisek, neschválení pozemků na stavbu parkoviště, omezení provozu sezónních zelených autobusů.

Otázka č. 23 se respondentů dotazuje, jestli si myslí, že jsou lidé na Správě NP na svém místě. Nejčastější odpovědí (72,7 %) bylo, že ne všichni. Toto ukazuje na fakt, že respondenti rozlišují jednotlivé pracovníky správy a neberou je všechny stejně. 18,2 % respondentů si myslí, že ano a 9,1 % ne (obrázek č. 21). Blíže komentovat se tuto otázku rozhodl jeden respondent, podle kterého se ve Správě NP často střídají zaměstnanci a málo mezi sebou komunikují.

Otázka č. 23: Myslíte si, že na Správě NP jsou lidé na svém místě (rozumí své věci, dá se s nimi jednat atd.)?

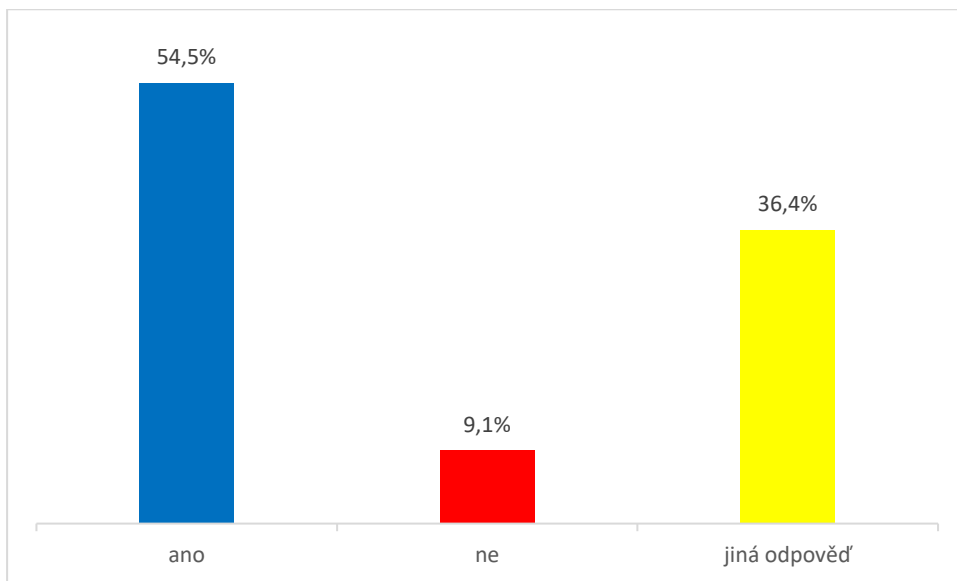
Obrázek č. 21. Výsledek dotazníkového šetření

Otázka č. 24 navazuje na předchozí a bylo zde zjišťováno, jestli jsou respondenti s pracovníky správy v kontaktu. 54,5 % respondentů odpovědělo, že ano, a to z těchto důvodů: spolupráce s informačními centry NP, objednávky, pracovního. 9,1 % s nimi v kontaktu není a 36,4 % napsalo jinou odpověď (obrázek č. 22): ojedinele, při řešení pracovních problémů.

Otázka č. 24: Jste s nimi v kontaktu?

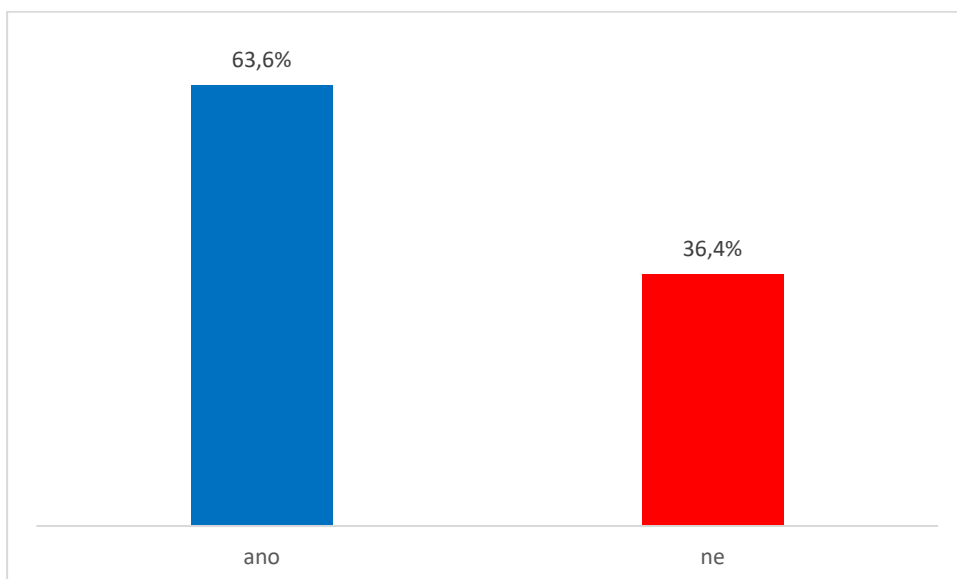
Obrázek č. 22. Výsledek dotazníkového šetření

Otázka č. 25 měla za cíl zjistit, jestli respondenti znají plán péče NP. Z obrázku č. 23 vyplývá, že 63,6 % respondentů plán péče zná a 36,4 % nezná.

Otázka č. 25: Znáte Plán péče NP Šumava?

Obrázek č. 23. Výsledek dotazníkového šetření

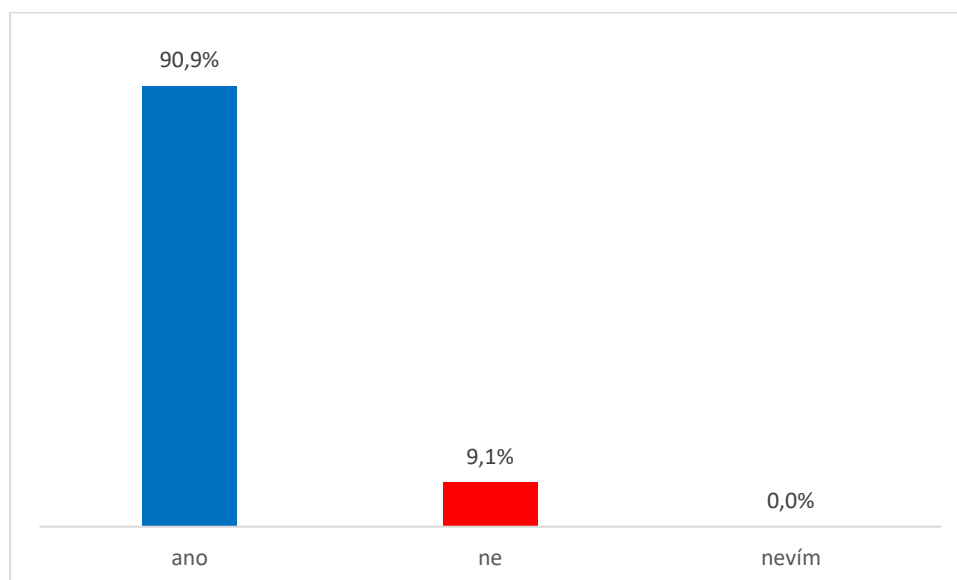
Otázka č. 26: Co by podle Vás měla Správa NP konkrétně dělat, aby ochrana přírody přispěla k rozvoji regionu? (psaná)

Obyvatelé si přejí především větší spolupráci Správy s obcemi a také větší zpřístupnění nejcennějších lokalit NP.

Otázka č. 27 se zabývala znalostí respondentů o tom, jestli NP Šumava je zároveň i BR rezervací. 90,9 % respondentů si správně myslí, že ano a 9,1 %, že ne (obrázek č. 24).

Otázka č. 27: Myslíte si, že NP Šumava je i Biosférickou rezervací UNESCO?

Obrázek č. 24. Výsledek dotazníkového šetření

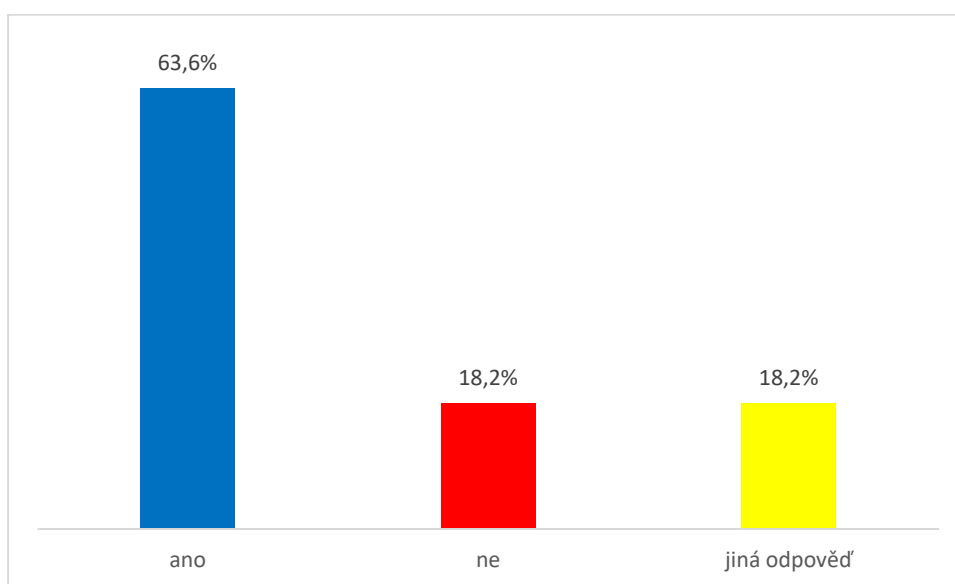
Otázka č. 28: Co si představujete pod pojmem „NATURA 2000“? (psaná)

Většina respondentů odpověděla, že se jedná o soustavu chráněných území evropského významu.

Cílem otázky č. 29 bylo zjistit, jestli se respondenti zúčastnili akcí spojených s ochranou přírody, případně jakých. Z obrázku č. 25 vyplývá, že 63,6 % respondentů ano a to: revitalizace rašelinišť, úklid odpadků, stráž NP, vysazování stromků, přenos migrujících obojživelníků. 18,2 % odpovědělo ne a 18,2 % jinou odpověď: pracovník orgánu ochrany ŽP, ekologická osvěta dětí v rámci výuky.

Otázka č. 29: Zúčastnil(a) jste se někdy akcí spojených s ochranou přírody?

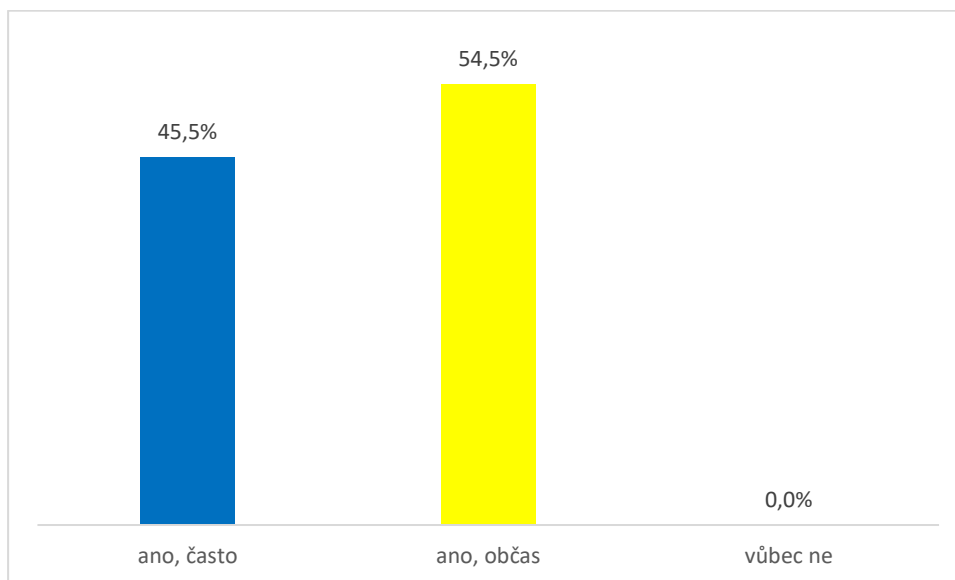
Obrázek č. 25. Výsledek dotazníkového šetření

Otázka č. 30 zjišťovala, jestli respondenti či jejich rodina využívají terénní zařízení Správy NP. Na obrázku č. 26 je vidět, že 45,5 % je využívá často, 54,5 % občas a nenašel se respondent, který by je nevyužíval vůbec.

Otázka č. 30: Využíváte Vy osobně nebo Vaše rodina terénních zařízení Správy NP (naučné stezky, informační tabule, informační centra, školící zařízení apod.)?

Obrázek č. 26. Výsledek dotazníkového šetření

Otázka č. 31: Co si myslíte o ochraně přírody? (psaná)

Respondenti se shodují, že ochrana přírody je velmi důležitá věc, ovšem část z nich upozorňuje na skutečnost, že by se neměla přehánět. Několik respondentů také vyslovilo nesouhlas s nezasahováním proti kůrovci.

Otázka č. 32: Zapomněl jsem se Vás na něco zeptat v souvislosti se životem v NP? (psaná)

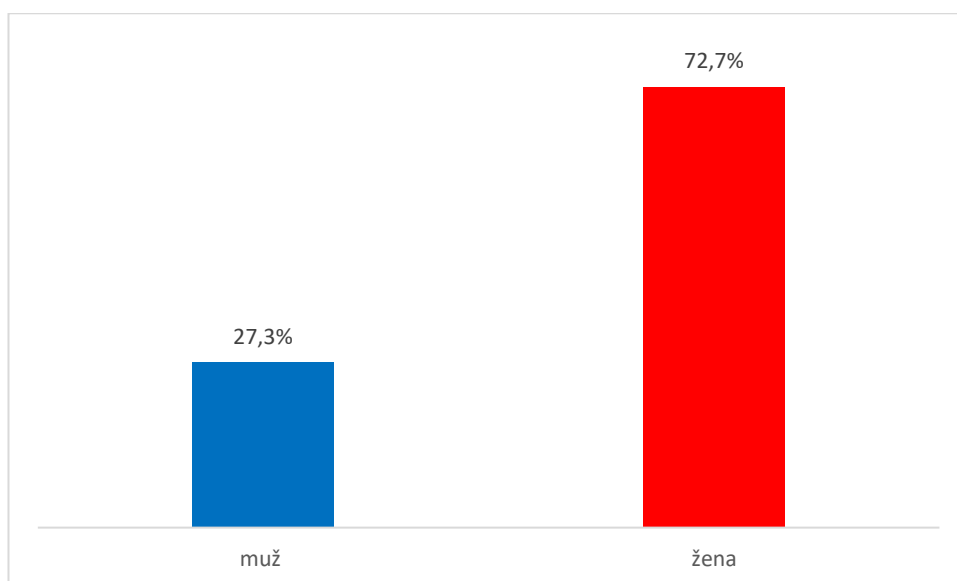
Dotazník byl zřejmě vyčerpávající, protože se respondenti shodují, že ne.

Osobní údaje dotazovaných

Z osobních údajů dotazovaných vyplynulo, že mezi respondenty převládaly ženy (obrázek č. 28.) a to z 72,7 %. Nejvíce respondentů je ve věkové skupině 41-50 let, dále 27,3 % je ve skupině 51-60 let, 18,2 % 21-30 let, 9,1 % 31-40 let a 9,1 % do 20 let (obrázek č. 29). Největší počet respondentů má nejvyšší vzdělání středoškolské (45,5 %), vyšší odborné (27,3 %), vysokoškolské (18,2 %) a vyučeno je 9,1 % respondentů (obrázek č. 30). Většina respondentů jsou zaměstnanci (90,9 %) a zbytek studující (9,1 %) (obrázek č. 31.). Za prací či školou nemusí dojíždět 81,8 % respondentů (obrázek č. 32). 45,5 % dotazovaných vlastní v NP nějakou nemovitost (obrázek č. 33). Z tabulky č. 3 je patrné, že nejvyššího počtu vyplněných dotazníků se podařilo dosáhnout v obci Srní – 3 respondenti, v obcích Horská Kvilda, Modrava a Prášily vyplnilo dotazník po 2 respondentech a na Kvildě a ve Stožci po 1 respondentovi.

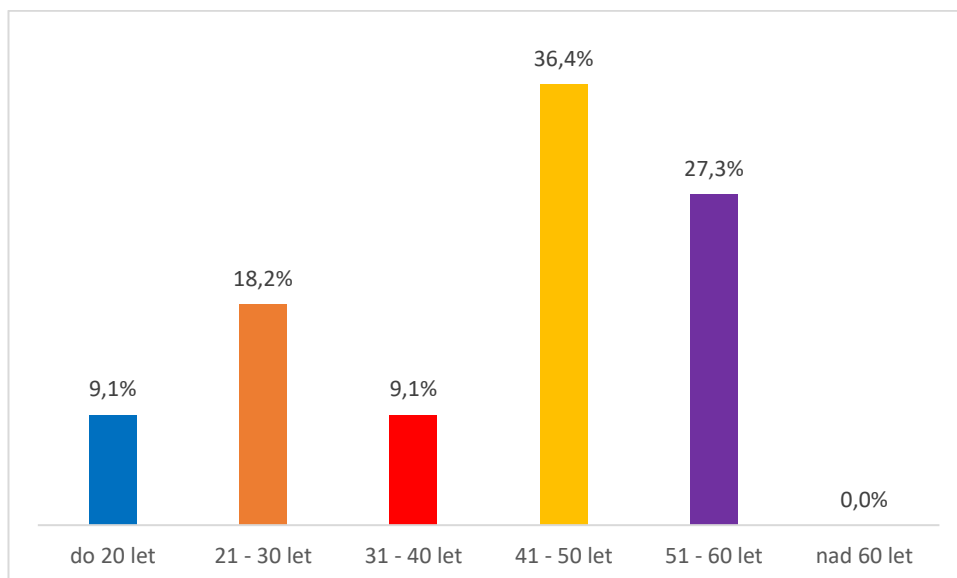
1. Jste:

Obrázek č. 28. Výsledek dotazníkového šetření

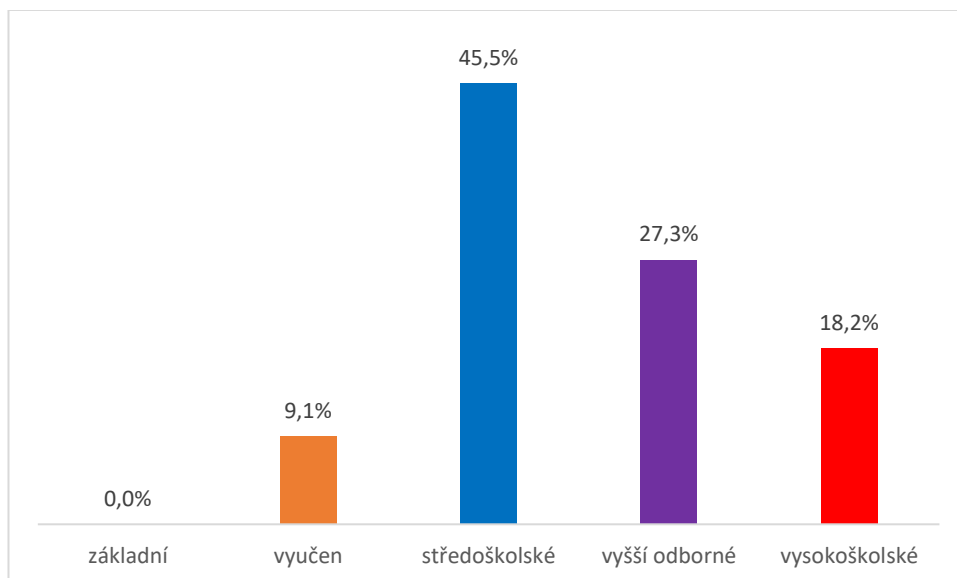
2. Kolik je Vám let?

Obrázek č. 29. Výsledek dotazníkového šetření

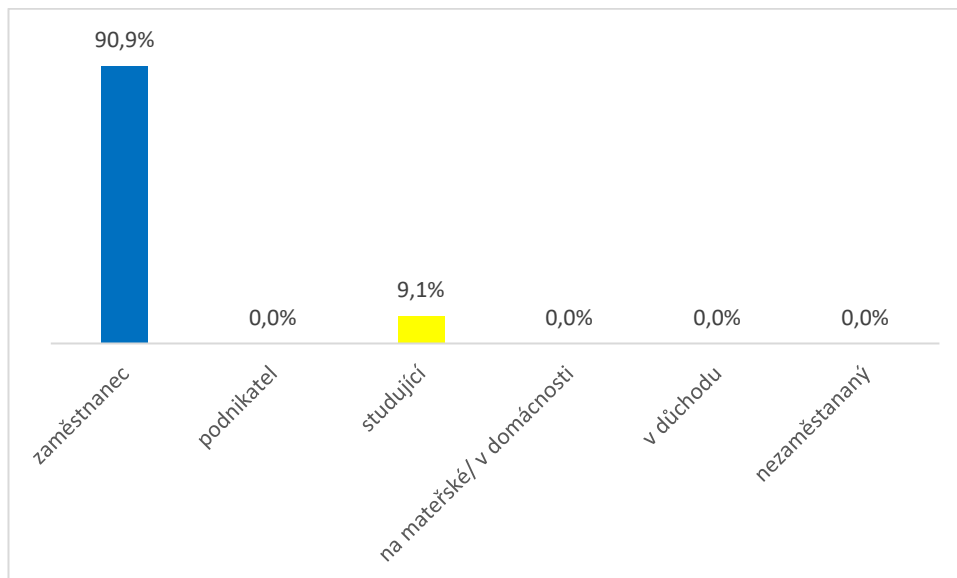
3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Obrázek č. 30. Výsledek dotazníkového šetření

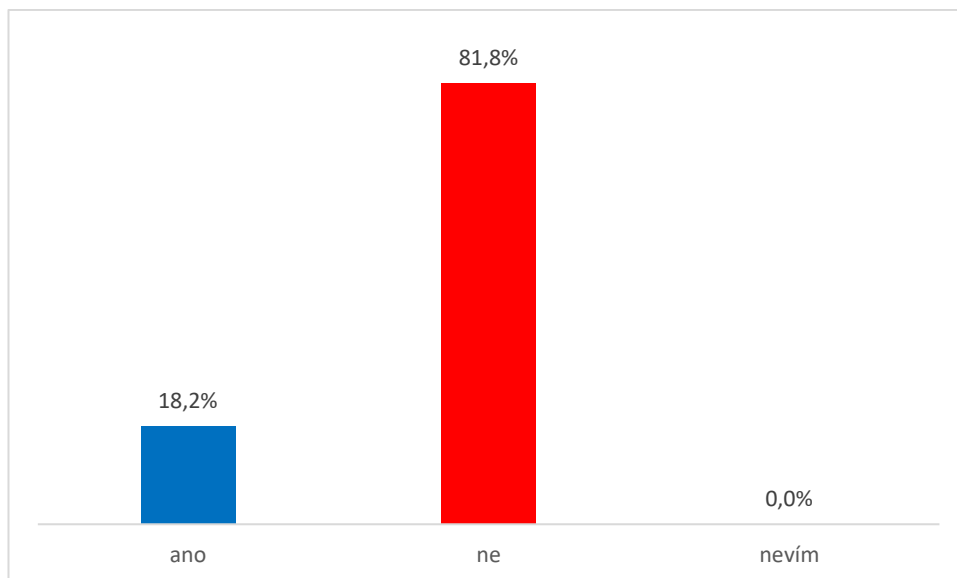
4. Jaké je Vaše zaměstnání? Jste:

Obrázek č. 31. Výsledek dotazníkového šetření

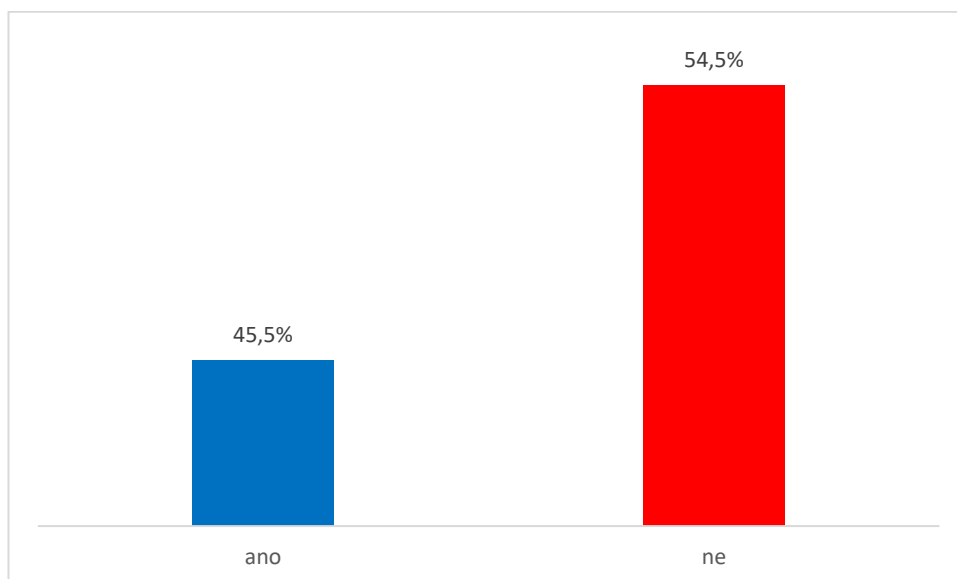
5. Dojíždíte za prací či do školy mimo území NP?

Obrázek č. 32. Výsledek dotazníkového šetření

6. Vlastníte na území NP nějakou nemovitost?

Obrázek č. 33. Výsledek dotazníkového šetření

Uveďte prosím, název obce, kde bydlíte:

Tabulka č. 2

Obec	Počet
Stožec	1
Kvilda	1
Horská Kvilda	2
Modrava	2
Srní	3
Prášíly	2

6.2 Výsledky analýzy médií

Pro analýzu médií bylo vybráno celkem 20 reprezentativních článků z internetového vyhledávače Google.

Tabulka č. 3: Analýza médií.

Číslo/ Význam: 1 – národní 2 – regionální 3 – místní	Název článku/Datum publikace	Hlavní souhrn článku	Věrohodnost informací: 5 – velmi dobrá 4 – dobrá 3 – ne moc dobrá, ne moc špatná 2 – špatná 1 – velmi špatná
1/2 prachaticky. denik.cz	Na Šumavě se zadělává na další kůrovcovou kalamitu 4.4.2017	Antonín Schubert tvrdí, že s novelou zákona, hrozí další kůrovcová kalamita a zhoršení vodohospodářských funkcí lesa.	2
2/1 ekolist.cz	Zákon o národních parcích rozdělil politiky i veřejnost 21.2.2017	Různé argumenty od zastánců a odpůrců novely zákona.	4
3/1 rozhlas.cz	Strašení kůrovcem na Šumavě je falešné, tvrdí ekolog a zastánce bezzásahových zón 18.7.2017	Podle Zahradníka bezzásahové zóny narušují hydrologickou funkci lesa. Kindlmann to vyvrací a dodává, že Zahradník nemá důkazy.	4
4/2 budejovice. idnes.cz	Co vás čeká na „nové“ Šumavě? Zákaz dronů či povolení ohňů na zahradách 16.4.2017	Článek popisuje nová pravidla související s novelou zákona. Např.: zákaz ohňostrojů, zákaz dronů, povolení ohňů na zahradách atd.	4
5/1 aktualne.cz	Národní park Šumava rozdělil veřejnost. O ochraně přírody rozhodují poslanci 26.2.2017	Popis rozdílů mezi senátním a poslaneckým návrhem zákona o novele zákona 114/92 Sb.	3
6/2 budejovice. idnes.cz	Boj o čističku v srdci Šumavy pokračuje, stará už dosluhuje 7.12.2017	Stará čistička Borové Lady dosluhuje a výstavbu nové blokuje spolek, který tvrdí, že v místě výstavby se nalézají chráněné taxony.	4

7/1 ekolist.cz	Ochranu přírody oslabují výpady proti ekologům, říká botanik Karel Matějka 26.9.2017	Neochota brát vážně vědecké studie a nedodržování schválených pravidel pro péči.	4
8/2 budejovice. idnes.cz	Vlci zabili v šumavské ohradě 19 šlechtěných ovcí, park čeká další útoky 18.6.2017	Chovatelé by měli více zabezpečit svá stáda, protože se očekává vzrůstající populace vlků na Šumavě.	4
9/1 ceskatelevize. cz	Lanovka na Šumavě nepovede druhou zónou rezervace. Vedení parku zavrhl výměnu pozemků 29.6.2017	Správa NP Šumava podruhé zamítla stavbu lanovky v lokalitě Samoty na Železné Rudě. Jednání správy pobouřilo investora.	4
10/1 neviditelnypes .lidovky.cz	K základním argumentům o nakládání s lesy NP Šumava 26.4.2017	Rozebrání argumentů pro a proti v managementu lesů postiženými kůrovcovou gradací.	3
11/2 budejovice. idnes.cz	Splouvání Teplé Vltavy letos zdraží. Národní Park Šumava ho musí dotovat 5.4.2017	Poplatek za splouvání zdraží z důvodu nutnosti dotovat plat průvodce ze strany Správy NP. Omezení je z důvodu ohrožených taxonů.	4
12/1 ekolist.cz	Kostlivci na Šumavě pořád naslouchají, říká ředitel národního parku Hubený 16.11.2017	Rozhovor o NP Šumava a zájmech lidí.	4
13/2 budejovice. idnes.cz	Šumava se topí v odpadcích, strážci parku se mění v popeláře 6.9.2017	S nárůstem turistů přibývá odpadků a zaměstnanci správy je uklízejí. Starosta Kvildy si stěžuje na chování turistů.	4
14/2 plzen.idnes.cz	Soud zamítl žalobu šumavského parku, Kreuziger mu nemusí prodat pozemky 22.11.2017	Správa NP zakázala ve Zhůří výstavbu, ale soud ji povolil, proto se hodlá proti verdiktu odvolat.	4
15/1 ceskatelevize. cz	Noční mūra šumavských starostů i prezidenta. Národní parky se řídí novými pravidly 1.6.2017	Popis novelizovaného Zákona 114/92 Sb. a jeho kritika.	3

16/1 aktualne.cz	Vědci: Šumavské obce jsou bohaté, národní park jim prospívá. Psali to od stolu, kritizuje starosta 2.4.2017	Podle přírodovědců z UK mají šumavské obce nejnižší nezaměstnanost a jsou 2x až 3x bohatší, než je průměr v ČR.	4
17/1 ceskatelevize.cz	Šumavské obce usilují o lanovku na Hraničnick marně, na rakouské straně už jezdí 17.12.2017	Lanovka se nepostaví, protože prochází 1. zónou parku. Turisté se na Hochficht musejí dostávat 20 km dlouhou objíždkou.	4
18/2 plzen.idnes.cz	Farmáři na Šumavě se bojí vlků, pořizují elektrické ohradníky i vyšší sítě 22.11.2017	Chovatelé se bojí útoku vlků a využívají dotace z Operačního programu Životní prostředí na zabezpečení svých stád.	4
19/1 aktualne.cz	Šumavské louky na prodej. Kupci platí stonásobek běžné ceny, pak přimějí obce, ať je nechají stavět 31.3.2017	Lidé nakupují pozemky za výrazně předražené ceny a pak neúspěšně tlačí na obce, aby povolili výstavbu.	4
20/1 novinky.cz	V národních parcích padají pokuty 22.8.2017	Turisté především v centrální části Šumavy dostávají pokuty za trhání květin nebo nepovolené splouvání řek.	4

Tabulka č. 4: Kategorie zdrojů

Význam zdroje	Výskyt	Procenta
národní	12	60 %
regionální	8	40 %
místní	0	0 %
Celkem	20	100 %

Tabulka č. 5: Důvěryhodnost článků

Důvěryhodnost článků	Výskyt	Procenta
1	0	0 %
2	1	5 %
3	3	15 %
4	16	80 %
5	0	0 %
Celkem	20	100 %

Tabulka č. 6: Témata

Téma	Výskyt	Procento
Kůrovec	3	15 %
Novela zákona	4	20 %
Výstavba	5	25 %
Vlci	2	10 %
Ostatní	6	30 %
Celkem	20	100 %

Z důvodu aktuálnosti informací všechny články pocházejí z roku 2017. Většina – 60 % pochází z médií s národní působností a zbytek 40 % z médií s regionální působností. Média s místní působností nebyla zaznamenána. Důvěryhodnost článků je z 80 % dobrá, z 15 % ne moc dobrá a ne moc špatná, a z 5% špatná.

Hlavním tématem (25 %) je spor o výstavbu „čehokoliv“, ať už se jedná o novou čističku odpadních vod na Borové Ladě či výstavbu lanovek v Železné Rudě a Nové Peci nebo obnovu obce Zhůří. Druhým nejčastějším tématem článků (20 %) byla novela Zákona 114/92 Sb. – možné projevy této změny v praxi, diskuse mezi politiky anebo diskuse mezi ekology a starosty. Třetím nejčastějším tématem (15 %) byl kůrovec, toto téma je na Šumavě velmi citlivé a spouští celou řadu diskusí. Dále byla v roce 2017 také řešena stálá přítomnost smečky vlků (10%) a to jak napadení stáda, tak ochrana před nimi. Ostatní články (30%) zahrnují různá témata jako např.: rozdávání pokut, problémy s odpadky, splouvání Teplé Vltavy atp.

6.3 Výsledky SWOT analýzy

V následujících tabulkách je popsána SWOT analýza pro zastánce a odpůrce ochrany přírody s vyplývající strategií.

6.3.1 Zastánci ochrany přírody

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Odborné argumenty u lesů zasažených kůrovcovou gradací • Vědecké studie a publikace (Lesy Šumavy, lýkožrout a ochrana přírody, Kindlmann et al.; Projekt Participativní management chráněných oblastí, Matějka et al.) • Dodržovat doporučení Světové komise pro chráněná území (WCPA)	<ul style="list-style-type: none"> • Inaktivita na sociálních sítích • Široké veřejnosti neznámé odborné publikace (Např. Silva Gabreta)
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Výuka a osvěta na seminářích pořádaných pro veřejnost • Tlak na politiky na zavedení co nejpřesnější legislativy v oblasti ŽP • Založení vědeckých stránek na sociálních sítích s odkazy na odborné studie a publikace	<ul style="list-style-type: none"> • Výpady proti ekologům • Nedodržování schválených pravidel pro péči o ZCHÚ (analýza médií)

Ze SWOT analýzy vyplývá, že zastánci ochrany přírody by se měli více zaměřit na předávání výsledků odborných studií (např. z časopisu Silva Gabreta) široké veřejnosti. Pro tento účel mohou sloužit sociální sítě, semináře pro veřejnost či informační střediska NP. Na případné výpady v médiích by bylo vhodné reagovat články s odborně podloženými argumenty.

6.3.2 Odpůrci ochrany přírody

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Veřejně známe osobnosti – prezident ČR Miloš Zeman, politik Jan Zahradník, starosta Modravy Antonín Schubert • Podnikatelé, kteří bojují všemi legislativními prostředky za novou výstavbu (viz. Kreuziger) 	<ul style="list-style-type: none"> • Neznalost a nepochopení přírodních procesů • Podnikatelské zájmy – stavba lanovek, nových rekreačních objektů • Neochota brát vážně vědecké studie • Tlak na obecní zastupitelstva, aby povolili novou výstavbu
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • vést dialog o výsledcích výzkumů zaměřených na Šumavu. Např.: O návrhu managementu lesů napadených kůrovcem 	<ul style="list-style-type: none"> • Změna legislativy – podobně jako pokus senátu v případě novely Zákona 114/92 Sb. • Ovlivnění veřejného mínění svými názory na oblast ochrany ŽP, předkládané prostřednictvím médií a sociálních sítí jejich příznivcům

Odpůrci ochrany přírody mají většinou silné podnikatelské zájmy a nechtějí akceptovat odborné argumenty. Možností je, vést s nimi dialog na téma výsledků a doporučení odborných studií (Lesy Šumavy, lýkožrout a ochrana přírody, Kindlmann et al.) a případně se domlouvat na kompromisech.

7. DISKUSE

Tato práce se zabývala konflikty mezi ochranou biodiverzity a socioekonomickým rozvojem v modelovém území NPŠ. Pro porovnání výsledků byl vybrán projekt participativního managementu z roku 2005.

Výsledky dotazníkového šetření se podstatně neliší od staršího dotazníkového šetření z roku 2003. Lze tedy souhlasit se závěrečnou zprávou (kapitola 3.7.1) participativního managementu chráněných území (Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, 2005).

Můžeme zde zpozorovat jen drobné rozdíly. Znalost loga NP Šumava byla na Šumavě vždy vysoká, nyní se zdá být absolutní, což je zřejmě dáno jeho mnohem vyšším používáním než v minulosti. Také se zvýšil počet obyvatel, kteří vědí, že Šumava je zároveň i biosférickou rezervací UNESCO. Dále se zvýšil počet respondentů, kteří znají plán péče, tento trend je pravděpodobně dán zvýšeným zájmem o ochranu přírody a osvětou prostřednictvím informačních center. Co se týče informovanosti o dění v NP, do popředí přešel internet jako hlavní zdroj informací, což je samozřejmě dáno technologickým pokrokem.

K závěru, že obyvatelé národních parků nejsou výrazně socioekonomicky znevýhodněni přispívá i studie od Mayera (2014), který v NP Bavorský les zjistil, že na regionální úrovni je park nástrojem pro hospodářský rozvoj a vytváří peněžní zisky i pro okolní kraje.

Co se týče analýzy médií, zde je již rozdílů více. Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, (2005) ve své analýze médií (kapitola 3.7.2) zjistili, že se v mediálních článkách často objevuje téma legislativní nepřipravenosti vyhlášení Národního parku Šumava, což vedlo k řadě konfliktů mezi obcemi a správou. Obce požadovaly nový zákon o NPŠ, kvůli různým kompenzacím z důvodu své polohy v NPŠ. V roce 2017 se opět řešila legislativa národních parků, ovšem v tomto případě se již jednalo o velmi pokrokový zákon, který sjednocuje pravidla pro všechny národní parky a rozlišují se v něm jen drobná specifika pro jednotlivé parky. I zde se objevilo téma konfliktu rozvoje obcí v NPŠ. Během schvalování zákona předložil senát vlastní verzi, která velmi posilovala pravomoci obcí, a naopak oslabovala ochranu přírody. Tento návrh byl nakonec zamítnut. Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, (2005) dále zjistili, že šumavské obce

netvoří homogenní skupinu a v tisku se nejčastěji objevovali obce s jasně formulovaným názorem na státní ochranu přírody. Toto tvrzení lze potvrdit i dnes. V analýze tisku se často objevují názory starosty Modravy, a s odstupem také starosty Kvildy.

Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, (2005) se v analýze médií zaměřili také na konfliktní oblasti. Tehdejší konfliktní oblasti jako kompenzace a grantové finance, historický majetek nebo půdní fond se dnes jeví jako neaktuální. Naopak témata jako jsou problematika kůrovce a kácení v 1. zónách národního parku, zonace CHKO, územní plány a nová výstavba v obcích jsou i dnes velmi diskutované. Co se týče kácení v prvních zónách, tak se dnes neřeší způsob těžby, ale bezzásahovost a ponechání území spontánní sukcesi. Toto řešení dnes preferují vědci, Správa NPŠ nebo také IUCN, a naopak proti jsou někteří politici a někteří starostové obcí v NPŠ. Odpůrci bezzásahových zón, především Miloš Zeman, Jan Zahradník nebo Antonín Schubert uvádí jako hlavní argumenty škodlivosti bezzásahových zón narušení hydrologické/vodohospodářské funkce krajiny a vznik suchého lesa. Toto tvrzení jasně odmítá Kindlmann et al. (2012), kde ve své práci mimo jiné dokázal, že při pasivním managementu se hydrologická funkce krajiny nijak výrazněji nemění, a naopak při aktivním managementu, tedy těžbě, dochází k narušení hydrologické funkce a vzniká zde půdní eroze. Díky poznatkům Heuricha (2009) z NP Bavorský les je patrné, že po gradaci kůrovce je hustota regenerace smrkových porostů na hektar místy vyšší, než doporučuje odborná literatura pro zalesnění horských lesů, tudíž nehrozí, že by v bezzásahových územích zůstal tzv. „suchý les“. Dnes již není aktuální zonace v CHKO, ale zonace v NP. Díky novele Zákona 114/92 Sb. bude do budoucna v NPŠ 50 % území v zóně přírodní, tedy bezzásahové (podle dřívější terminologie I. zóna), což je v souladu s rezolucí IUCN a vědeckými doporučeními od WCPA. Jako poslední a stále velmi aktuální téma, které Těšitel, Kušová, Matějka, Boháč, (2005) uvádějí je nová výstavba v obcích. Výstavba byla v aktuální analýze médií nejčastějším tématem článků (z 25%), avšak ve většině případů, ovšem ne zcela ve všech, byla zamítnuta. Jedná se o problém, který zřejmě bude velmi aktuální i v blízké budoucnosti.

8. ZÁSADY KE ZMÍRNĚNÍ KONFLIKTŮ

1. Legislativa

Nejdůležitější zásadou je jasná a srozumitelná legislativa k čemuž jistě přispěje novela zákona 114/92 sb., kde se mimo jiné uvádí, že: „Veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování jejich ekologicky stabilních přirozených ekosystémů odpovídajících danému stanovišti.“ Další změnou je, že změnu zonace lze nejdříve zahájit až po 15 letech od předchozího vymezení, což zajišťuje národním parkům určitou stabilitu. K udržitelnému rozvoji bude sloužit zóna kulturní krajiny za podmínky, že rozvoj bude v souladu s dlouhodobými cíli parku.

2. Osvěta

Osvěta v národních parcích probíhá již dlouhodobě. Bylo by vhodné zde ekologickou osvětu orientovat více na výsledky a doporučení odborných studií, převedené do takové formy, aby byly jasně srozumitelné široké veřejnosti. Nejlepší místa pro osvětu jsou tradičně informační střediska NP a nově pořádané semináře.

3. Ochrana stád hospodářských zvířat

Pro ochranu stád se jako velmi efektivní opatření jeví trvalá přítomnost pasteveckých psů na pastvině, kteří k tomuto účelu byli vyšlechtěni. Síťové elektrické ohradníky jsou dalším účinným řešením v ochraně hospodářských zvířat před šelmami. Méně známé jsou tzv. fladry nebo také zradidla. Jedná se o pevné tenké šňůry, na nichž jsou ve vzdálenosti 40 cm pověšeny pruhy červené látky. Vlci se přes tyto šňůry dlouho neodvažují proniknout. Dalším preventivním opatřením je zavírání stád na noc do chlévů. Pokud všechna opatření selžou a vznikne škoda, má chovatel nárok na vyplacení náhrady škody podle zákona 115/2000 sb. (Hnutí DUHA, b. r.).

Oplocené pozemky či elektrické ohradníky nejsou v NP ideálním řešením, jelikož zvyšují fragmentaci krajiny.

9. ZÁVĚR

V literární rešerši této práce byla zhodnocena biodiverzita Šumavy. Byly popsány jednotlivé biotopy a významné druhy fauny a flory. Dále byla popsána socioekonomická situace obcí, ze které plyne, že obce v NP Šumava nejsou socioekonomicky znevýhodněny oproti obcím, které neleží na území parku. Rešerše se také věnovala zemědělskému a lesnickému hospodaření v parku, které je zde omezené do takové míry, aby byla zachována či zlepšována přírodní stanoviště a biota. Další složkou rešerše bylo hledisko UICN. Aby NP Šumava byl i nadále z mezinárodního hlediska vnímán jako národní park, je třeba, aby odpovídal charakteristikám UICN druhé kategorie a aby byla dodržena rezoluce z roku 2016, kde se požaduje rozšíření bezzásahového území na 50 % plochy parku do roku 2030. Byl zde vysvětlen vhodný management lesů napadených kůrovcem. Jako poslední bylo popsáno schvalování novely Zákona 114/92 Sb. a byl zde osvětlen kontroverzní projev prezidenta ČR Miloše Zemana, kterým se neúspěšně snažil přesvědčit poslaneckou sněmovnu k hlasování pro národním parkům škodlivou, senátní verzi novely.

Dotazníkový průzkum byl proveden podle vzoru participativního managementu, který probíhal v letech 2003–2005. Výsledky dotazníkového průzkumu byly v podstatě stejné jako v případě participativního managementu. Obyvatelé NP si uvědomují důležitost ochrany přírody a jsou k území vázáni. Uvědomují si, že vybavenost jejich obcí odpovídá velikosti obce a necítí se být socioekonomicky znevýhodněni.

V analýze médií se do popředí dostala nová výstavba v obcích. Některé projekty byly zamítnuty, jako například lanovka v Nové Peci, jiné zase soudně povoleny – obnova obce Zhůří. Druhým nejčastějším tématem se stala novela Zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, která byla na jaře minulého roku médií velmi sledována.

Na závěr práce byla navržena opatření ke zmírnění konfliktů, která by měla pomoci k jejich minimalizaci. Tato práce by měla být přínosem v oblasti ochrany přírody v Národním parku Šumava.

10. ZDROJE

Literární přehled

Boháč, J., Těšitel, J. a Matějka, K. (2005). Projekt Participativní management chráněných oblastí – klíč k minimalizaci konfliktů mezi ochranou biodiversity a socioekonomickým rozvojem místních komunit. Dostupné na: <https://www.infodatasys.cz/vav2003/vav2003.htm> (18. 1. 2018)

Boháč, J. a Matějka, K. (2011), Communities of epigeic beetles in the montane spruce forests of different decline stages in the Modrava area (Bohemian Forest) Dostupné na: https://www.infodatasys.cz/biodivkrsu/rep2010_Bohac.pdf (18. 1. 2018)

Culek, M.: Biogeografické členění České republiky. Praha: Enigma, 1996. ISBN 80-85368-80-3.

Čížková, P., Hubený, P. a Svoboda, M. (2017). Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti. Zprávy lesnického výzkumu. Současné rozšíření smrku ztepilého a buku lesního v národním parku Šumava v území ponechaném samovolnému vývoji: Dochází ke změně druhové skladby ve prospěch buku lesního? p. 231-222. Zprávy lesnického výzkumu. Praha: Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti Jíloviště-Strnady. ISSN 0322-9688.

Čížková, P., Svoboda, M., Křenová Z. (2011). Natural regeneration of acidophilous spruce mountain forests in non-intervention management areas of the Šumava National Park – the first results of the Biomonitoring project. p. 19-35. Silva Gabreta: sborník vědeckých prací ze Šumavy. Vimperk: Správa Národního parku Šumava, 2011. ISSN 1211-7420.

Diesener, G. a Reichholf, J.: Obojživelníci a plazi. Ilustroval Fritz WENDLER. Praha: Ikar, 1997. Průvodce přírodou (Ikar). ISBN 80-7202-098-6.

Dungel, J. a Hudec, K.: Atlas ptáků České a Slovenské republiky. Praha: Academia, 2001. ISBN 80-200-0927-2.

Ekrť, L. a Ekrťová E.: Floristický a vegetační průzkum unikátní šumavské lokality Zhůří-střelnice u Nové Hůrky. p. 25-50. Silva Gabreta: sborník vědeckých prací ze Šumavy. Vimperk: Správa Národního parku Šumava, 2013. ISSN 1211-7420.

Görner, T. a Čihař, M. (2012). Indicator system of Czech national parks and biosphere reserves: Some developing trends in the Šumava National Park. *Silva Gabreta*, p. 49-58. *Silva Gabreta: sborník vědeckých prací ze Šumavy*. Vimperk: Správa Národního parku Šumava, 2012. ISSN 1211-7420.

Grau, J.: Trávy: lipnicovité, šachorovité, sítinovité a rostliny podobné travám Evropy. Praha: Knižní klub, 1998. Průvodce přírodou (Knižní klub). ISBN 80-7202-260-1.

Harmáčková, Z. et al. (2016). Gaps in socio-economic research in Šumava National Park, Czech Republic. *Silva Gabreta*, p. 111-124. *Silva Gabreta: sborník vědeckých prací ze Šumavy*. Vimperk: Správa Národního parku Šumava, 2016. ISSN 1211-7420.

Harmon, M. E. a Franklin, J. F., 1989: Tree seedlings on logs in *Picea* – *Tsuga* forests of Oregon and Washington. *Ecology* 70: 48–59

Heurich, M. (2009). Progress of forest regeneration after a large-scale *Ips typographus* outbreak in the subalpine *Picea abies* forests of the Bavarian Forest National Park. *Silva Gabreta*, p. 49-66. *Silva Gabreta: sborník vědeckých prací ze Šumavy*. Vimperk: Správa Národního parku Šumava, 2009. ISSN 1211-7420.

Horsák, M.: Komentovaný seznam měkkýšů zjištěných ve volné přírodě České a Slovenské republiky. p. 1-37. *Malacologica Bohemoslovaca* (2010). ISSN 1336-6939.

Hudec K., Miles P., Šťastný K. & Flousek J. 2011: Výškové rozšíření ptáků hnízdících v České republice. *Opera Corcontica* 48: 135–206. Dostupné na: https://www.researchgate.net/profile/Karel_Stastny/publication/269100712_Vyskove_rozsireni_ptaku_hnizdicich_v_Ceske_republice_Altitudinal_distribution_of_breeding_birds_in_the_Czech_Republic/links/54ae558b0cf2828b29fcdd76.pdf (3. 1. 2018)

IUCN. Category II: National Park. Available at: <https://www.iucn.org/theme/protected-areas/about/protected-areas-categories/category-ii-national-park> (8. 1. 2018)

IUCN. Resolution WCC-2016-Res-034-EN Observing protected area norms in the Wild Heart of Europe. Available at: https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/resrecfiles/WCC_2016_RES_034_EN.pdf (8. 1. 2018)

Jaroš, J. a Spitzer, K. (2013). První český nález reliktního motýla – pouzdrovníčka *Coleophora uliginosella* Glitz na šumavských rašeliništích (Lepidoptera: Coleophoridae). *Silva Gabreta: sborník vědeckých prací ze Šumavy*. Vimperk: Správa Národního parku Šumava, 2013. ISSN 1211-7420.

Jeník, J.: *Biosférické rezervace České republiky: příroda a lidé pod záštitou UNESCO*. Praha: Empora, 1996. ISBN 80-85779-31-5.

Jonášová, M.: Regenerace horských smrčín na Šumavě po velkoplošném napadení lýkožroutem smrkovým. s. 161-164. *Aktuality šumavského výzkumu*, Srní 2001. Dostupné na: http://www.npsumava.cz/storage/161_164.pdf

Kindlmann, P., Matějka, K. a Doležal, P.: *Lesy Šumavy, lýkožrout a ochrana přírody*. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-2462155-5.

Kloubec, B. a Obuch, J.: Rozšíření drobných savců na Šumavě na základě analýzy potravy sýce rousného (*Aegolius funereus*). p. 183-200. *Silva Gabreta: sborník vědeckých prací ze Šumavy*. Vimperk: Správa Národního parku Šumava, 2003. ISSN 1211-7420.

Kušová, D., et al. (2003). Dotazník. Dostupný na: <https://www.infodatasys.cz/vav2003/dotaznik.pdf> (1. 9. 2017)

Kušová, D., et al. (2006). Socio-economic conditions in selected biosphere reserves. *Silva Gabreta*, p. 157-169. *Silva Gabreta: sborník vědeckých prací ze Šumavy*. Vimperk: Správa Národního parku Šumava, 2006. ISSN 1211-7420.

Malcolm, L. a Hunter, J. R., 1999: *Maintaining biodiversity in forest ecosystems*. Cambridge University Press.

Maratová, K.: *Lýkožrout smrkový (Ips Typographus) na území Národního parku Šumava – biologie, výskyt a metody ochrany lesních ekosystémů*. Univerzita Karlova v Praze, 2010. dostupné na: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/27494/BPTX_2010_1_11410_0_196103_0_86978.pdf?sequence=1 (26. 1. 2018)

Matějka, K. (2012). *Kritika posudku*. Praha. Dostupné na: https://www.infodatasys.cz/sumava/dokumenty/KritikaPosudku_Pospiechova.pdf (29. 1. 2018)

- Mayer, M. (2014). Can nature-based tourism benefits compensate for the costs of national parks? A study of the Bavarian Forest National Park, Germany. Dostupné na: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09669582.2013.871020> (20. 3. 2018)
- Mikátová, B., Vlašín, M. a Zavadil, V.: Atlas rozšíření plazů v České republice. Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2001.
- Moravec, J.: Atlas rozšíření obojživelníků v České republice: Atlas of Czech amphibians. Praha: Národní muzeum, 1994.
- Münker, B.: Plané rostliny střední Evropy. Ilustroval Fritz WENDLER. Praha: Knižní klub, 1998. Průvodce přírodou (Knižní klub). ISBN 80-7176-723-9.
- Reinchohl, J.: Savci. Ilustroval Fritz WENDLER. Praha: Knižní klub, 1996. Průvodce přírodou (Knižní klub). ISBN 80-7176-242-3.
- Reinchohl-Riehm, H.: Hmyz a pavoukovci. Praha: Knižní klub, 1997. Průvodce přírodou. ISBN 80-7202-196-6.
- Soldán, T. et al.: Aquatic insects of the Bohemian Forest glacial lakes: Diversity, long-term changes, and influence of acidification. p. 123-283. Silva Gabreta: sborník vědeckých prací ze Šumavy. Vimperk: Správa Národního parku Šumava, 2012. ISSN 1211-7420.
- Svoboda, M.: Problematika managementu lesů v národních parcích – co je nutno změnit a jak? Česká zemědělská univerzita v Praze, 2011. Dostupné na: <https://www.infodatasys.cz/biodivkr/svoboda2011.pdf>
- Svobodová, H. et al. (2001). Past vegetation dynamics of Vltavský luh, upper Vltava river valley in the Šumava mountains, Czech Republic. *Vegetation History and Archaeobotany* 10: 185-199.
- Těšitel, J., Kušová, D., Matějka, K. a Boháč, J. (2005). Participativní management chráněných území – klíč k minimalizaci konfliktů mezi ochranou biodiversity a socioekonomickým rozvojem místních komunit – závěrečná zpráva. Dostupné na: <https://www.infodatasys.cz/vav2003/ZavZprava.pdf> (18. 1. 2018)
- Vacek, S. a Podrázský, V. V.: Forest ecosystems of the Šumava Mts. and their management. p. 291-301. *Journal of forest science*, 2003. Dostupné na: <https://www.agriculturejournals.cz/publicFiles/55746.pdf> (1. 2. 2018)

Vydrová, A. a Grulich V.: Osm botanicky cenných lokalit v okolí Horní Plané. p. 1-18. Silva Gabreta: sborník vědeckých prací ze Šumavy. Vimperk: Správa Národního parku Šumava, 2017. ISSN 1211-7420.

Zenáhliková, J., et al. (2015). The Biomonitoring project – monitoring of forest ecosystems in non-intervention areas of the Šumava National Park. Silva Gabreta, p. 95-104. Silva Gabreta: sborník vědeckých prací ze Šumavy. Vimperk: Správa Národního parku Šumava, 2015. ISSN 1211-7420.

Internetové zdroje

Analýza médií

<https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/zakon-o-narodnich-parcich-rozdelil-politiky-i-verejnost> (24. 3. 2017)

<https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/ochranu-prirody-oslabuji-vypady-proti-ekologum-rika-botanika-karel-matejka> (24. 3. 2017)

https://prachaticky.denik.cz/zpravy_region/svaz-obci-sumava-k-zakonu-o-narodnich-parcich-20170404.html (24. 3. 2017)

https://budejovice.idnes.cz/cisticka-borova-lada-sumava-uzemni-plan-spory-zivotnost-pen-/budejovice-zpravy.aspx?c=A171206_143020_budejovice-zpravy_khr (24. 3. 2017)

http://www.rozhlas.cz/plus/proaproti/_zprava/straseni-kurovcem-na-sumave-je-falesne-tvrdi-ekolog-a-zastance-bezzasahovych-zon--1741911 (24. 3. 2017)

https://budejovice.idnes.cz/sumava-novela-drony-parkovani-deo-/budejovice-zpravy.aspx?c=A170413_133236_budejovice-zpravy_khr (24. 3. 2017)

<https://zpravy.aktualne.cz/np-sumava/r~c9cd0732f83011e6bfaf0025900fea04/> (24. 3. 2017)

https://budejovice.idnes.cz/cisticka-borova-lada-sumava-uzemni-plan-spory-zivotnost-pen-/budejovice-zpravy.aspx?c=A171206_143020_budejovice-zpravy_khr (24. 3. 2017)

https://budejovice.idnes.cz/vlci-utok-sumava-ovce-0tq-/budejovice-zpravy.aspx?c=A170718_145653_budejovice-zpravy_epkub (24. 3. 2017)

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/plzensky-kraj/2166049-lanovka-na-sumave-nepovede-druhou-zonou-rezervace-vedeni-parku-zavrhl> (24. 3. 2017)

http://neviditelnypes.lidovky.cz/veda-k-zakladnim-argumentum-o-nakladani-s-lesy-np-sumava-pjb-/p_veda.aspx?c=A170425_174857_p_veda_wag (24. 3. 2017)

https://budejovice.idnes.cz/tepla-vltava-splouvani-0vz-/budejovice-zpravy.aspx?c=A170404_2317017_budejovice-zpravy_epkub_(24. 3. 2017)

<https://ekolist.cz/cz/publicistika/rozhovory/kostlivci-na-sumave-porad-naslouchaji-rika-reditel-narodniho-parku-hubeny> (24. 3. 2017)

https://budejovice.idnes.cz/sumava-odpadky-turiste-neporadek-prameny-vltavy-kvilda-narodni-park-1js-/budejovice-zpravy.aspx?c=A170905_184321_budejovice-zpravy_khr (24. 3. 2017)

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/2137794-nocni-mura-sumavskych-starostu-i-prezidenta-narodni-parky-se-ridi-novymi-pravidly> (24. 3. 2017)

<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/lidem-na-sumave-se-zije-lepe-nez-jinde-v-republice-upozornuj/r~0cd3da18171e11e7b9de0025900fea04/> (24. 3. 2017)

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/2334616-sumavske-obce-usiluji-o-lanovku-na-hranicnik-marne-na-rakouske-strane-uz-jezdi> (24. 3. 2017)

<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/sumavske-louky-na-prodej-kupci-za-ne-plati-premrstene-ceny/r~30773974154811e782e8002590604f2e/> (24. 3. 2017)

https://plzen.idnes.cz/vlci-narodni-park-sumava-stada-ovce-chovatel-dotace-fxz-/plzen-zpravy.aspx?c=A171122_104643_plzen-zpravy_vb (24. 3. 2017)

<https://www.novinky.cz/domaci/446669-v-narodnich-parcich-padaji-pokuty.html> (24. 3. 2017)

Aplikace MapoMat. Dostupná na: <http://mapy.nature.cz/> (18. 1. 2018)

Biomonitoring. Datlík tříprstý. Dostupné na: <http://www.biomonitoring.cz/druhy-ptaci.php?druhID=167> (24. 1. 2018)

České noviny. Dostupné na: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/poslanci-prijali-zakon-o-narodnich-parcich-zeman-ho-chce-vetovat/1455823> (22. 1. 2018)

Český hydrometeorologický ústav. Srážkové mapy. Dostupné na: <http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/mapy-charakteristik-klimatu> (25. 1. 2018)

Český statistický úřad. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112017> (2. 1. 2018)

Čevelová, M. SWOT analýza. Dostupné na: <https://www.cevelova.cz/proc-swot-analyza/> (21. 3. 2018)

Deník.cz. Ředitelé národních parků se děsí senátní verze novely o ochraně přírody (2017). Dostupné na: https://krkonosky.denik.cz/zpravy_region/reditele-narodnich-parku-se-desi-senatni-verze-novely-o-ochrane-prirody-20170214.html (2. 2. 2018)

Ekolist.cz:

Senátoři pozměnili návrh zákona o ochraně přírody a krajiny, MŽP ani ochránci přírody nesouhlasí (2017). Dostupné na: <http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/senatori-pozmenili-navrh-zakona-o-ochrane-prirody-a-krajiny-mzp-ani-ochranci-prirody-nesouhlasí> (25. 1. 2018)

Poslanci přehlasovali prezidentské veto novely zákona o ochraně přírody a krajiny (2017). Dostupné na: <http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/poslanci-prehlasovali-prezidentske-veto-novely-zakona-o-ochrane-prirody-a-krajiny> (25. 1. 2018)

Projev prezidenta Miloše Zemana za podporu senátní novely Zákona 114/92 Sb. Dostupné na: <https://ekolist.cz/cz/publicistika/nazory-a-komentare/milos-zeman-neopakujte-zlocin-ktery-se-v-minulosti-na-sumavske-prirode-odehral> (25. 1. 2018)

Hnutí DUHA:

Kampaň na záchranu národních parků. Dostupné na: <https://www.zachranmenarodniparky.cz/> (22. 1. 2018)

Téměř 400 vědců podpořilo výzvu poslancům za záchranu národních parků. Dostupné na: <https://ceskadivocina.cz/cs/clanek/novinky/temer-400-vedcu-podporilo-vyzvu-poslancum-za-zachranu-narodnich-parku> (24. 1. 2018)

Prevence napadení stád. Dostupné na: <http://www.selmy.cz/hospodarska-zvirata/prevence-napadeni-stad/> (4. 3. 2018)

iDNES.cz:

Má se chránit příroda, nebo lidé? Bitva o národní parky jde do finále (2017). Dostupné na: https://zpravy.idnes.cz/novela-zakona-o-narodnich-parcich-dqs-domaci.aspx?c=A170216_135104_domaci_fer (1. 1. 2018)

Pramen Vltavy už opět teče. Bez vody byl od loňského léta (2016). Dostupné na: https://budejovice.idnes.cz/pramen-vltavy-opet-tece-0s4-/budejovice-zpravy.aspx?c=A160524_101730_budejovice-zpravy_khr (18. 1. 2018)

Počet turistů na Šumavě (2017). Dostupné na: https://budejovice.idnes.cz/sumava-turiste-pocet-zajem-navstevnost-fdf-/budejovice-zpravy.aspx?c=A171016_358241_budejovice-zpravy_epkub (20. 2. 2018)

Informační server ŠumavaNet.CZ:

Prášíly. Dostupné na: <http://www.sumavanet.cz/prasily/default.asp> (1. 1. 2018)

Srní. Dostupné na: <http://www.sumava.net/srni/default.asp> (1. 1. 2018)

Modrava. Dostupné na: <http://www.sumavanet.cz/modrava/> (2. 1. 2018)

Kvilda. Dostupné na: <http://www.sumava.net/kvilda/> (2. 1. 2018)

Internetové infocentrum Šumava. Dostupné na: <http://www.info-sumava.cz/view.php?cislocclanku=2007050064> (2. 1. 2018)

Kindlmann, P., Matějka, K. a Doležal, P.: Lesy Šumavy, lýkožrout a ochrana přírody. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-2462155-5. Základní informace z knihy ve formě brožury. Dostupné na: https://www.infodatasys.cz/sumava/sumava2012_b.pdf (18. 1. 2018)

Mapový portál Mapy.cz. Dostupné na: <https://mapy.cz/> (1. 1. 2018)

Národní park Šumava:

Významné druhy. Dostupné na: <http://www.npsumava.cz/cz/1410/sekce/zivocisstvo/> (20. 12. 2017)

Biotopy. Dostupné na: <http://www.npsumava.cz/cz/1276/sekce/rostlinstvo/> (20. 12. 2017)

Péče o bezlesí. Dostupné na: <http://www.npsumava.cz/cz/5830/1831/clanek/> (4. 1. 2018)

Kategorizace IUCN. Dostupné na: <http://www.npsumava.cz/cz/5825/sekce/kategorizace-iucn/> (8. 1. 2018)

Obyvatelé horských smrčín. Dostupné na: <http://www.npsumava.cz/cz/1404/1226/clanek/datlik-triprsty/> (10. 1. 2018)

Monitoring populace tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*) na Šumavě. Dostupné na: <http://www.npsumava.cz/cz/1501/1292/clanek/> (10. 1. 2018)

Obec Horská Kvilda. Dostupné na: <http://www.horskakvilda.eu/> (2. 1. 2018)

Obec Stožec. Dostupné na: <http://www.stozec.cz> (2. 1. 2018)

Roleček, J.: NP, CHKO & BR Šumava. Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta. Dostupné na: http://www.sci.muni.cz/botany/rolecek/CHU_Sumava.pdf (20. 12. 2017)

Senát PČR. Dostupné na: <http://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/historie?action=detail&value=4014> (22. 1. 2018)

Správa Pražského hradu. Prezident republiky vetoval zákon o ochraně přírody a krajiny, (2017). Dostupné na: <https://www.hrad.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/aktualni-tiskove-zpravy/prezident-republiky-vetoval-zakon-o-ochrane-prirody-a-krajiny-13221> (22. 1. 2018)

Učená společnost České republiky (2017). Stanovisko Učené společnosti České republiky k navrhované novele zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Dostupné na: <https://www.learned.cz/cz/co-je-noveho/aktuality/stanovisko-ucene-spolecnosti-ceske-republiky-k-navrhovane-novele-zakona-114-1992-sb-o-ochrane-prirody-a-krajiny.html> (22. 1. 2018)

Vyhláška č. 395/1992 Sb. Dostupná na: https://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/7698185C778DA46FC125654B0044DDBC/%24file/V%20395_1992.pdf (24. 1. 2018)

Výzva vědců (2017). Stanovisko platformy Vědci pro Šumavu k novele zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Dostupné na: <http://www.sumavakurovec.cz/include/Vyzva%20vedcu.pdf> (22. 1. 2018)

Zákon č. 114/1992 Sb. ve znění zákona č. 225/2017 Sb. Dostupný na: https://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/58170589E7DC0591C125654B004E91C1/%24file/Z%20114_1992.pdf (20. 1. 2018)

11. PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Dotazník

1) Jak dlouho žijete na Šumavě?

1. od svého narození 2. počet let .....

2) Co Vás tady drží? (zakroužkujte, prosím, maximálně tři možnosti z nabídky)

1. rodina 6. práce
2. byt 7. rekreační chata, chalupa
3. příroda 8. zahrada
4. klid 9. zdravé prostředí
5. přátelé 10. zvyk
11. něco jiného, uveďte, prosím, co .....
12. nic mě tu vlastně nedrží

3) Uvažujete o tom, že byste se ze Šumavy odstěhovali?

1. ano (můžete uvést proč?) .....
2. ne

4) Jste spokojeni se vzhledem Vaší obce?

1. ano 2. částečně 3. ne
Mohl(a) byste svůj názor blíže komentovat? .....
.....

5) Jste spokojeni s technickou vybaveností Vaší obce (elektrifikace, plynofikace, vodovod, telefon, kanalizace, čistírna odpadních vod, stav komunikací atd.)

1. ano 2. částečně 3. ne
Mohl(a) byste uvést proč? .....
.....

6) Jste spokojeni s úrovní služeb ve Vaší obci (holič, obchod, hospoda, doprava, pošta, lékař, škola, údržba komunikací, odvoz odpadu atd. ....)

1. ano 2. částečně 3. ne
Mohl(a) byste říci proč? .....
.....

7) Myslíte si, že celková vybavenost Vaší obce odpovídá její velikosti?

1. ano 2. ne 3. nevím

8) Máte pocit, že se můžete aktivně podílet na rozhodování o důležitých věcech ve Vašem bydlišti?

1. ano 2. částečně 3. ne
Mohl(a) byste svůj názor blíže komentovat? .....
.....

15) Jak NP ovlivňuje Váš život? Považujete jeho existenci spíše za:

1. výhodu
2. nevýhodu (proč?) .....
3. nedovedu posoudit

Pokud existenci NP považujete spíše za nevýhodu, máte představu o tom, jak by tato nevýhoda mohla být kompenzována?

.....
.....
.....

16) Máte nějakou představu o tom, jak se dá existence NP využít?

1. ano (jakou?) .....
2. ne
3. nevím

17) Myslíte si, že bez NP by současná životní úroveň obyvatel Šumavy byla?

1. lepší
2. stejná
3. horší
4. nevím
5. jiná odpověď .....

18) Představte si, že NP Šumava bude zrušen. Poznali byste to?

1. ano
2. ne

Pokud ano, jak by se to dotklo Vašeho života? .....

Pokuste se odhadnout, jak by se to mohlo dotknout života celého území Šumavy?

.....
.....
.....

19) Myslíte si, že NP zvyšuje turistickou atraktivitu regionu?

1. ano (jak?) .....
2. ne
3. nevím

20) Je podle Vás během sezóny počet turistů v území:

1. únosný
2. neúnosný
3. nedovedu posoudit

21) Vzpomenete si, co Vás konkrétně v poslední době nejvíce potěšilo v činnosti Správy NP?

.....
.....

22) Co Vás naopak nejvíce rozzlobilo?

.....
.....

23) Myslíte si, že na Správě NP jsou lidé na svém místě (tj. rozumí své věci, dá se s nimi jednat atd.)?

1. ano   2. ne všichni   3. ne   4. nevím

Pokud chcete, můžete svůj názor komentovat. ....

.....
.....

24) Jste s nimi v kontaktu?

1. ano (z jakého důvodu?) .....

2. ne

3. jiná odpověď' .....

25) Znáte Plán péče NP Šumava?

1. ano

2. ne

26) Co by podle Vás měla Správa NP konkrétně dělat, aby ochrana přírody přispěla k rozvoji regionu?

.....

.....

27) Myslíte si, že NP Šumava je i Biosférickou rezervací UNESCO?

1. ano

2. ne

3. nevím

28) Co si představujete pod pojmem „NATURA 2000“?

.....

.....

29) Zúčastnil(a) jste se někdy akcí spojených s ochranou přírody?

1. ano (jakých?) .....

2. ne

3. jiná odpověď' .....

30) Využíváte Vy osobně nebo Vaše rodina terénních zařízení Správy CHKO (naučné stezky pro pěší a cyklisty, informační tabule, informační centra, školící zařízení apod.)?

1. ano, často

2. ano, občas

3. vůbec ne

31) Co si myslíte o ochraně přírody?

.....
.....

32) Zapomněli jsme se Vás na něco zeptat v souvislosti se životem v CHKO?

.....
.....

Na závěr mi dovolu, abych se Vás zeptal na některé Vaše osobní údaje

1) Jste:	5) Dojždíte za prací či do školy mimo území NP?
1. muž	1. ano
2. žena	2. ne
	3. nevím
2) Kolik je Vám let?	6) Vlastníte na území NP nějakou nemovitost?
1. do 20 let	1. ano
2. 21 – 30 let	2. ne
3. 31 – 40 let	Pokud ano, mohli byste v seznamu označit, oč se jedná:
4. 41 – 50 let	1. pole
5. 51 – 60 let	2. les
6. nad 60 let	3. zahrada
3) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	4. rybník
1. základní	5. dům k trvalému bydlení
2. vyučen	6. rekreační objekt
3. středoškolské	7. výrobní objekt (např. dílna, sklady, kravín ...)
5. vyšší odborné	8. stavební pozemek
4. vysokoškolské	9. něco jiného .....
4) Jaké je Vaše zaměstnání? Jste:	
1. zaměstnanec	
2. podnikatel	
3. studující	
4. na mateřské dovolené nebo v domácnosti	
5. v důchodu	
6. nezaměstnaný	

Uveďte, prosím, název obce / části obce, kde bydlíte .....

Ještě jednou Vám děkuji za ochotu a trpělivost při vyplňování dotazníku.

Příloha č. 2: Pohled na Kvildu od návštěvnického střediska

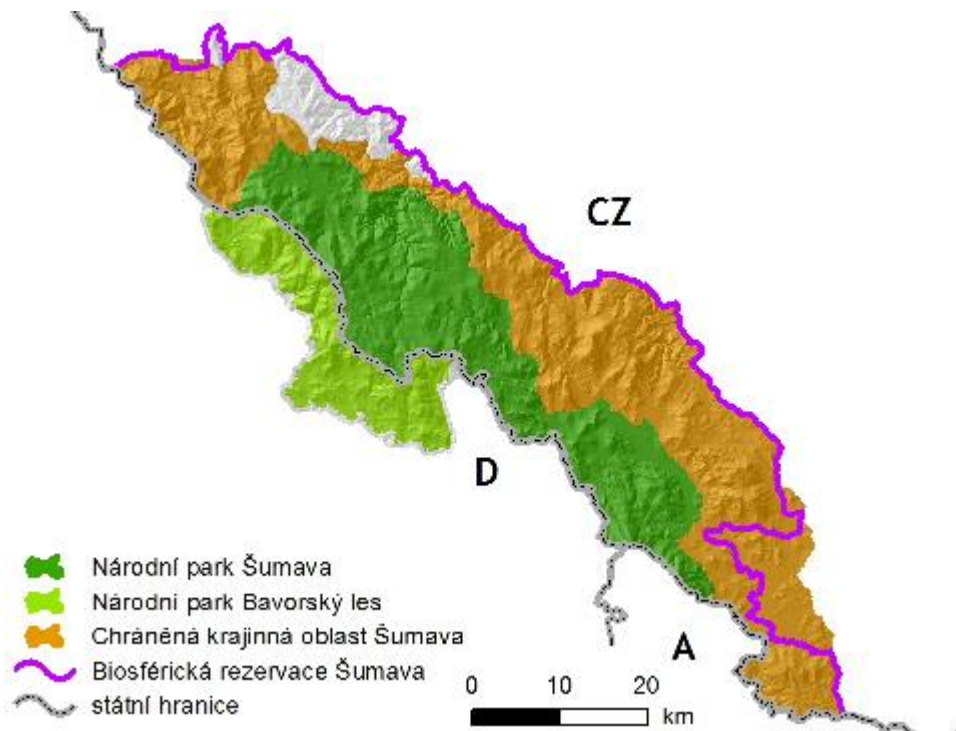
Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha č. 3: Logo NP Šumava

Zdroj: <http://www.sumava.cz/img/rozcestnik/1479.jpg>

Příloha č. 4: Mapa NP

Zdroj: http://www.npsumava.cz/images/mapa_web.jpg

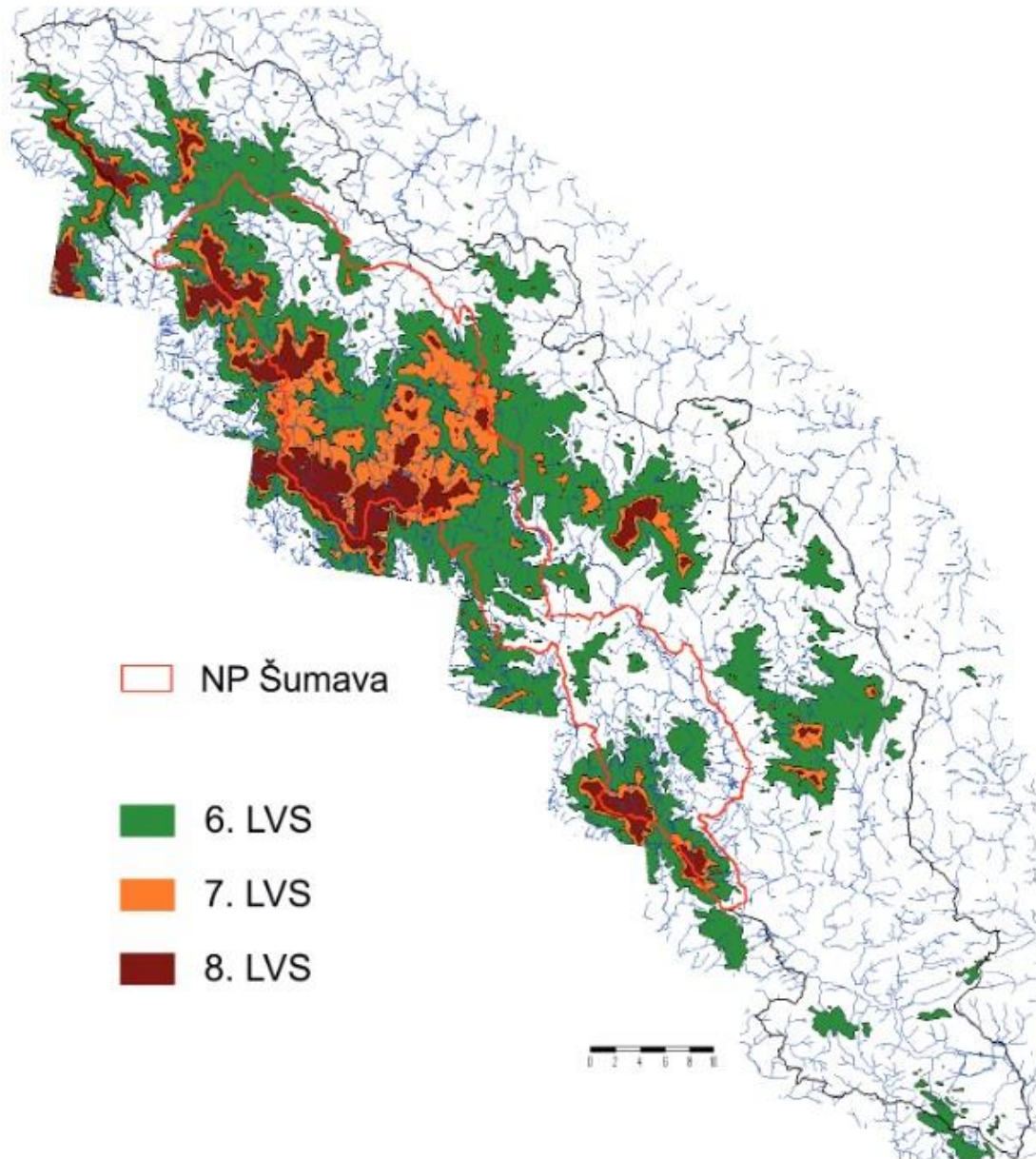
Příloha č. 5: Datlík tříprstý

Zdroj:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f9/Picoides_tridactylus_%28Armandas_Naud%C5%BEius%29.jpg

Příloha č. 6: Lesní vegetační stupně

Zdroj: https://www.infodatasys.cz/sumava/sumava2012_b.pdf